Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 273 | Łódź, Czwartek, 24 listopada 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ה מרחשון תרצ"ג | № 273

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריסאווער 21, טעל.

היטלער זאגט זיך אפ
צו בילדען א נייעם דייטשען קאבינעט

בערלין, 23 (ספ. טעל.)

היינט איז הינדענבורג'ן איבערגעגעבן געווארן היטלער'ס ענטפער.

אין דעם ענטפער זאגט היטלער, אז ער קאן נישט געבן-טון דער אויפפאדערונג, וואס עס איז איהם געמאכט געווארן דורכ'ן דייטשן פרעזידענט וועגן פעסטשטעלן, צי, און אונטער וועלכע בעדינגונגען ער וואלט געקענט געפינען א זיכערע אינ'ארבייטס-פעהיגע מעהרהייט, וואס זאל האבן א סטאבילען און איינהייטליכען פראגראם, כדי ער זאל קאנען אנפיהרען מיט א רעגירונג.

בערלין, 23 (ספ. טעל.)

אין זיין תשובה האט היטלער פארגעלייגט הינדענבורג'ן צוריקצוקעהרען זיך צו דער קאנצעפציע פון א פרעזידיאלען קאבינעט.

אין פאל, ווען דער דאזיגער פארשלאג זאל אנגענומען ווערען, זאגט היטלער צו זיין פערזענליכע שטיצע און די אונטערשטיצונג פון זיין פארטיי.

אין זיין ענטפער שרייבט היטלער, אז ער קאן נישט בילדען קיין ריין-פארלאמענטארישע רעגירונג מחמת עס איז אוממעגליך אויסצופיהרען די דאזיגע אויפגאבע צוליב הינדענבורג'ס בעדינגונגען.

מאניפעסטאציע געגען היטלער'ן

בערלין, 23 (ספ. טעל.)

אין אוונט האבען זיך די קאמוניסטען בעמיהט איינצוארדנען א דעמאנסטראציע פאר'ן האטעל „קייזערהאף", וואו עס האט זיך אפגעשטעלט היטלער.

עס איז געקומען צו א צוזאמענשטויס מיט די היטלעראווצעס.

פאליציי האט פונאנדערגעטריבען די מאניפעסטאנטען.

בעשטימט א רעגירונגס-קאנטראלער
איז דער פירמע „שייבלער און גראהמאן"

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). מחמת דעם, וואס די מלוכה-פינאנצען זענען בעדייטענד אינטערעסירט אין דער פירמע „שייבלער און גראהמאן", האט די רעגירונג, נאכ'ן פעדערדיגען די אונטערהאנדלונגען מכוח דער ווייטערדיגער פיהרונג פון דער פאבריק, בעשטימט א סטאבילען קאנטראלער איבער איהר, וועלכער וועט האבען א דעציזירענדע שטים אין איהרע פינאנץ- און האנדעלס-ענינים.

דעם דאזיגען אמט האט בעקומען ה' וואצלאוו קאנדרעצקי, וועלכער וועט זיך בעזעצען אין לאדז. ביז נישט לאנג צוריק איז ער געווען דער פארטרעטער פון הויפט-דירעקטאר אין דער „באנק גאספאדארסטווא קראיאווענא".

אפעלאציע וועגען „בריסקער פראצעס"
איז נעכטען אריינגעטראגען געווארן אינ'ם ווארשאווער געריכט

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט שפעט אין אוונט איז אין דעם לעצטען טערמין אריינגעטראגען געווארען אין קרייז-געריכט אן אפעלאציע פון דער פארטיידיגונג, אויף דעם אורטייל אין דעם „בריסקער פראצעס". דער פראקוראר, גראבאווסקי האט זיין קורצע בעשולדיגונגס-אפעלאציע אריינגעטראגען נאך נעכטען.

די אפעלאציע פון די פארטיידיגער איז, להיפוך, א גרויסע און פארנעהמט אנ'ערך 40 זייטען מאשין-שריפט.

גאנדי וועט בעפרייט ווערען פון תפיסה

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)

ענגלישע קארעספאנדענטען זענען מודיע פון באמביי, אז דער וויצע-קעניג פון אינדיען בעטראכט איצט די פראגע פון בעפרייען גאנדי'ן פון דער טורמע, אונטער געוויסע בעדינגונגען.

די פיל עצה-געבער פונם וויצע-קעניג זאגען זיך ארויס פאר'ן אומבעדינגטען בעפרייען פון גאנדי'ן, ווענדענדיג די אויפמערקזאמקייט דערויף, אז אין פאל ווען ער זאל ווייטער פיהרען די אקציע פון אומגעהארכזאמקייט לגבי ענגלאנד — זאל ער קאנען צו יעדער צייט ווידער ארעסטירט ווערען.

„בני ברית" איז ענגלאנד

לאנדאן (יט"א). אויף דער יעהרליכער פערזאמלונג פון די בריטישע „בני ברית", וואס איז דא די טעג פארגעקומען, איז אלס פרעזידענט פון „בני ברית" געוועהלט געווארען דער ראבינער רעוו. פערלצווייג, א בעקאנטער ציוניסטישער עסקן אין ענגלאנד.

ד. 25-טען נאוועמבער
9 א זייגער אוועבד

מארגען, פרייטאג,
דער טריומף פון דער „יודישער באנדע"
וועט זיין אויף דעם
י. אבערזשאנעק-אוענד
א. נ.
„מ'קאן כייכען פון געלעכטער"

לאלא פאלמאן

ראזא גאזעל

חנה גראסבערג

טעאטער „סקאלא"
15 שרודמיעסקא 15
הומאר, הומאר, הומאר!
מארגען, פרייטאג,
דעם 25 טן נאוועמבער, 9 אוונט
דאס וועט זיין א
גרויסע הומאריסטישע
טעאטער-פארשטעלונג
אזא פראגראם גיט די
„יודישע באנדע"
נאר צום
י. אבערזשאנעק-אוונד
לעזט אויף דער 9-טער זייט
די פרטים פון רייכען פראגראם

הובער-מאראטאריום
ווערט נישט פראלאנגירט
די חובות וועלען נישט רעווידירט און נישט געשטראכען ווערען

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.).
היינט איז אינ'ם „ווייסען הויז" פארגעקומען א בעראטונג צווישען הובער'ן און די לידערס פונ'ם קאנגרעס, סיי רעפובליקאנער און סיי דעמאקראטען.

אין רעזולטאט פון די בעראטונגען איז מען געקומען צו א הסכם, אז עס איז נישט מעגליך צו רעווידירען די חובות און זיי צו שטרייכען, ווי אויך, אז די דעצעמבער - צאהלונגען מוזען אין דער פולער מאס רעאליזירט ווערען.

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נעכטען האט דער פוילישער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן, פיליפאוויטש איבערגעגעבען סטימסאנען אנ'ערקלערונג מכוח א פויליש־אמעריקאנישען קאנסאלידאציע - אפמאך.

אין זיין דערקלערונג האט פיליפאוויטש אריינגעטראגען א פארשלאג צו ארומרעדען די בעדינגונגען פון אפלייגען די דעצעמבער־צאהלונגען.

א שרפה אין א טעאטער

פאריז, 23 (ספ. טעל.)
אין איינעם פון די מאדרידער טעאטערס איז נעכטען אויסגעבראכען א שרפה.

מחמת א קורץ-שלוס האבען זיך אנגעצונדען די דעקאראציעס.

צווישען דעם פובליקום איז ענטשטאנען א פאניק, אבער אין א קורצער צייט איז געלונגען דעם עולם צו בערוהיגען.

אלע האבען פערלאזט דאס טעאטער.

צוויי פייערלעשער זענען שווער פערוואונדעט געווארען בעת דער רעטונגס-אקציע.

די פייניגונגען פון פאליטישע ארעסטירטע אין רומעניע
כאראקטעריסטישער אורטייל אין פרעסע-פראצעס

טשערנאוויץ, (יט"א) דער רעדאקטאר פון דער יודישער צייטונג „טשערנאוויצער בלעטער" ש. א. סופר איז זייטע־צייט פער'משפט געווארען צו א געלד־שטראף פון 2000 ליי פאר פערעפענטליכען אין זיין צייטונג א שארפען ארטיקעל געגען דעם פייניגונגס־סיסטעם, וואס ווערט אנגעווענדעט דורך דער פאליציי אין רומעניע לגבי פאליטישע ארעסטירטע.

געגען דעם אורטייל האט ה' סופר דערלאנגט אן אפעלאציע. דאס אפעלאציאנס־געריכט, וואס האט זיך אויספיהרליך פערנומען מיט דעם ענין, האט דעם פסק־דין סקאסירט און מבטל געמאכט די שטראף.

אויפרייס-מאטעריאלן אויף באהן-שינעס

בערלין, 23 (ספ. טעל.)
אויף דער באהן-ליניע צווישען מינסטער און האם האט מען נעכטען בייטאג געפונען 4 פעקלעך מיט אויפרייס-מאטעריאלען, וואס זענען געווען אוועקגעלייגט אויף די שינעס.

אויף דעם דאזיגען שטח האט מען אפגעשלאסען דעם צוטריט צו דער ליניע.

עס האלט נאך גאנץ ווייט
מיט נייע וואהלען צום ווארשאווער און לאדזער שטאט-ראט

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דאס אינערן־מיניסטעריום האט רעדאגירט ענטגילטיג א נייעם זעלבסטפערוואלטונגס־געזעץ, וואס וועט אינמיטען דעצעמבער איבערגעגעבען ווערען דעם סיים־מארשאלעק.

ווי מ'איז אינפארמירט אונז פון אינערן־מיניסטעריום, וועט דערווייל נישט פארגעקומען קיין ענדערונג פון די שטאט-פערוואלטונגען אין ווארשא און לאדז, אזוי אז מ'דארף זיך דערווייל נישט ריכטען אויף נייע שטאט־ראט־וואהלען.

נייער עסטרייכישער געזאנדטער אין פוילען

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אלס עסטרייכישער געזאנדטער אין ווארשא איז בעשטימט געווארען דער ה' העסינגער, ביז־איצטיגער פארשטעהער פון עסטרייך אין בערן.

דער געזאנדטער דעזיגנער וועט קומען קיין ווארשא אנהויב דעצעמבער.

ארעסטאנטען-בונט אין אסלא

אסלא, 23 (ספ. טעל.).
אין דער שטאטישער טורמע איז אויסגעבראכען א בונט צווישען די ארעסטאנטען.

די ארעסטאנטען, וואס האבען געארבייט אין דער קוזשניע, האבען זיך מיט רויט־צוגליהטע אייזערנע שטאבעס געווארפען אויף די וועכטער און אפגענומען ביי זיי די שליסלען.

די ארעסטאנטען איז אבער נישט געלונגען צו עפענען א גרעסערע צאהל קאמערן, ווייל די שליסלען האבען זיך נישט געפאסט צו די שלעסער. עס איז דעריבער לייכט געלונגען דעם בונט איינצושטילען.

עס זענען אנגעקומען געפאנצערטע אויטאס מיט געפאנצערטע פאליציאנטען.

40 ארעסטאנטען האבען זיך אונטערגעגעבען, און מ'האט זיי איבערגעפיהרט אין אנדערע טורמעס.

די טורמע־קוזשניע איז פערברענט געווארען.

רומעניען און א"י

בוקארעשט, (י. ט. א.). דער רומענישער אויסערן־מיניסטער ה' טיטולעסקו האט אויפגענומען דעם פרעזעס פון דער רומענישער ציוניסטישער פעדעראציע דעפ. מיסו ווייסמאן און דעם וויצע-פרעזידענט ד"ר מבש"ן, מיט וועלכע ער האט ארומגערעדט די בעציהונג פון דער רומענישער פאליטיק צו א"י און צו דער ציוניסטישער בעוועגונג. מינ. טיטולעסקו האט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט, דאס ער האט ביי פערשידענע געלעגענהייטען געהאט די מעגליכקייט צו שטיצען די א"י־זאך פאר דעם ראט פון פעלקער־בונד. מינ. טיטולעסקו האט צוגעזאגט ארויסצוטרעטען מיט א רעדע אויף א גרויסער ציוניסטישער אקאדעמיע, וואס וועט אנהויב דעצעמבער פארקומען אין בוקארעשט און אויף וועלכער עס וועט פראקלאמירט ווערען די עפענונג פון דער קרן־היסוד־קאמפאניע אין רומעניען.

אונטערגעשריבען קאנסולטאציע-קאנווענץ
צווישען פוילען און סאוויעט-רוסלאנד

מאסקווע, 23 (ספ. טעל.)
היינט איז אין קאמיסאריאט פאר אויסערן־ענינים אונטערגעשריבען געווארען די קאנסולטאציע קאנווענץ צווישען פוילען און די סאוויעטען. דאס שליסען פון וועלכער עס איז געווען פארגעזעהן אינם פויליש-סאוויעטישען נישט-אנגריפס-אפמאך.

מצד פוילען האט די קאנווענץ אונטערגעשריבען פאטעק, און מצד די סאוויעטען — ליטווינאוו.

א יודענפריינד טאר אין רומעניע נישט זיין קיין טעאטער-דירעקטאר

טשערנאוויץ, (יט"א). די פעראייניגונג פון קריסטליכע סטודענטען אין טשערנאוויץ האט זיך געווענדעט צו דער מאכט מיט א פעטיציע, אין וועלכער עס ווערט געפאדערט אפצואזעצען פון זיין אמט דעם דירעקטאר פון טשערנאוויצער מלוכה־טעאטער, מישא פאטינא. צווישען די „תנאים", וואס די פעטיציע רעכענט אויס, ווערט צוו. אנד. געזאגט, אז דירעקטאר פאטינא ווייזט זיך ארויס אלס פריינד פון די יודען און אז ער האט חתונה געהאט מיט א יודישער ארטיסטין.

דירעקטאר פאטינא איז פון זיין אמט טאקע אפגעזאגט געווארען.

פרעסע-דעפעשען-געזעץ אין א"י

ירושלים (יט"א) די א"י-רעגירונג האט פערעפענטליכט א ניי געזעץ, לויט וועלכען צייטונגען און אנדערע פריוואטע אויסגאבען אין א"י טארען נישט איבערדרוקען קיין טעלעגראפישע פרעסע-ידיעות, אויב זיי האבען דערויף נישט קיין קאנטראקט - ערלויבנישען פון די ענטשפרעכענדע פרעסע-אגענטורען. לויט דעם דאזיגען געזעץ טאר קיין טעלעגראפישע ידיעה אהן ערלויבניש נישט איבערגעדרוקט ווערן איידער עס איז אוועקגעגאנגען 72 שעה זינט די ידיעה איז פערעפענטליכט געווארען.

דאס נייע געזעץ האט די א"י-רעגירונג פערעפענטליכט נאכ'ן בעראטען זיך מיט דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור (וועלכע פיהרט אויס אין א"י אויך די פונקציעס פון אן אלגעמיינער טעלעגראפען-אגענטור און שטעהט צו דעם צוועק אין קאנטאקט מיט אלע גרויסע וועלט-אגענטורען) און דער יודישער און אראבישער פרעסע. דאס געזעץ ערלויבט אויך נישט קיין טיילווייזען איבערדרוק פון טעלעגראפישע פרעסע-ידיעות און דראהט פאר איבערטרעטען דעם פערבאט מיט געלד-שטראפען פון 25 ביז 50 פונט.

פאר גאלד, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער - שוואכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.
בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 32-141
נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

Dr. Wajnberg
ספעצ. פון הארץ-און לונגען-קראנקהייטען
ציגעל-גאס 11, טעל. 02-126
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אווענד.

הננו משתתפים בצערו העמוק חבינו הנכבד
יחיאל מאיר ראש ומשפחתו
למות עליהם אחו
נ"ע יהושע
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
חנוך בענעדיס, מרדכי אלי' פוקס.
4809

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער שווערגעטראפענער פאמיליע שיקער צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זייער אונפערגעסליכער טאכטער און שוועסטער
נ"ע סאבינא שיקער
זייט געטרייסט!
די יודישע קראנקע פון סאנאטאריום
אין כוינע.
4804

Dr. med. J. SCHORR
פון IWONICZ
ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעראזא-קראנקהייטען
וואוינט יעצט אין לאדז
גראנסקא 11, טעל. 85-226
נעמט אן טעגליך פון 4–6 נארמיטאג.
6682

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר
אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער) 11
טעל. 81-127
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 11—2.
אין כעלמי פון 8—9 פריה.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעל. 72-221
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א.ז.וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9–1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.
1604

„לינת-הצדק" לאדז צעגעלניאנא 17
דער פיזיקאלישער טעראפישער קאבינעט
איז טעגליך טעטיג פון 11–1 און 4–6 אווענד
און געפינט זיך אונטער'ן אויפזיכט פון א דאקטאר-ספעציאליסט. קווארץ-לאמפען, דיאטערמיע, סאללוקס, עלעקטרישע בעדער.

רעשטען-
לאדז, נאוואמיעסקא 5
פראנט, 2-טער שטאק
פערשידענע קאמגארנס
ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער
אויף אנציגער און פאלטענס
ווי אויך די מאדערנסטע דאמען-שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
געדענקט נאר
אין פראנט, II שטאק

א ריזען-פערפלייצונג אין קאלומביא

באגאטא-קאלאמביא, 23 (ספ. טעל.).
מחמת דער פערפלייצונג אין דעם דעפארטא־מענט הולא זענען אומגעקומען אַן ערך 100 פער־זאן. טויזענדער מענשען זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפּ.

ארעסטירט דייטשע שפיאנען אין ברעטאן

לאריענט, 23 (ספ. טעל.).
דא זענען ארעסטירט געווארען אונטערן חשד פון שפיאנאזש 2 פערזאנען מיט די נעמען מאלו און אדאם.
דער לעצטער זאל זיין א העזערו־פאראשוט־ניק.
זיי זענען פערהאלטען געווארען לויט א מעלדונג, וואו ס'זענען פארגעקומען מיליטער־איבונגען, און דערביי האט מען געפונען ביי זיי סיגנאליזאציע־מכשירים, שטאב־מאפעס פון די ברעטאנישע ברעגען א. אז. וו.

קאמף מיט א פוילישען באנדיט אין פראנקרייך

לענס, 23 (ספ. טעל.).
דער פאלאק וואדזשינסקי, וועלכען פאליציי האט ארומגעזוכט, אלס בעשולדיגטען אין בעגיין א מארד, האט דערשאסען א פאליציאנט, וועלכער האט געפאדערט, אז ער זאל זיך אויסלעגיטימי־רען, און ערגאנגען האט ער זיך פערבעהאלטען אין א הויז, ארויסשיסענדיג פון דארט פריהער די איינוואוינער.
די אנגעקומענע זשאנדארמען האבען בעלא־גערט דאס הויז, און איהם בעשאסען.
וואדזשינסקי האט געענטפערט מיט א שיסעריי די בעלאגערונג האט געדויערט עטליכע שעה.
לסוף האט זיך וואדזשינסקי, א שווער פער־וואונדעטער, אונטערגעגעבען.

זיך אראפגעווארפען פון 4 שטאק

א יונג יודיש מיידעל אין ווארשא

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). היינט אינדערפריה איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורכ'ן אראפשפרינגען פון 4־טען שטאק די 20־יעהריגע יודישע מיידעל, טעמע בריק־נער (מילא 53).
די סיבה — ארבייטסלאזיגקייט און נויט.

סטודענטען פערוועהרט זיך צו בע־טייליגען אין עפענטליכע סקאנדאלן

ווארנונג פון בערלינער פאליציי-פרעזידיום צו די סטודענטען

בערלין, 23 (יט"א טעלעגראפיש).
די אוניווערזיטעטס - מאכט האט פערעפענט־ליכט א ווארנונג צו די סטודענטען אין וועלכע עס ווערט זיי געווארענט, זיך נישט צו בעטייליגען אין עפענטליכע סקאנדאלען און אין גאסען-אנפאלען. די וואס וועלען עובר זיין אויף דער ווארנונג, וועלען בעשטראפט ווערען אלס פערברעכער.
די נאציאנאל - סאציאליסטען האבען אנגע־הויבען א העץ-קאמפאניע געגען דעם נייעם יודישען פראפעסאר ערענסט-קאהען.

קאמף מיט דער ארבייטסלאזיגקייט אין ענגלאנד

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)
די אנקינדיגונג פון דעם ענגלישען קעניג אין זיין טראן - רעדע וועגען דער רעארגאניזאציע פון הילף פאר ארבייטסלאזע האט ארויסגערופען א גרויסע פראינטערעסירונג.
היינט זענען פערעפענטליכט געווארען איי־ניגע פרטים פונ'ם נייעם פלאן צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט.
לויט מאקדאנאלד'ס א פראיעקט, האט די ענגלישע רעגירונג בדעה צו שאפען א נייע אינ־דוסטריע: דאס פראדוצירען בענזין און מינעראל־טיילען פון קויהלען.
דאס ענטשטיין פון דער דאזיגער אינדוסטריע וועט פערגרעסערען די בעשעפטיגונג אין די קויה־לען-גרובען און שאפען נייע ארבייט-ווארשטעטען.

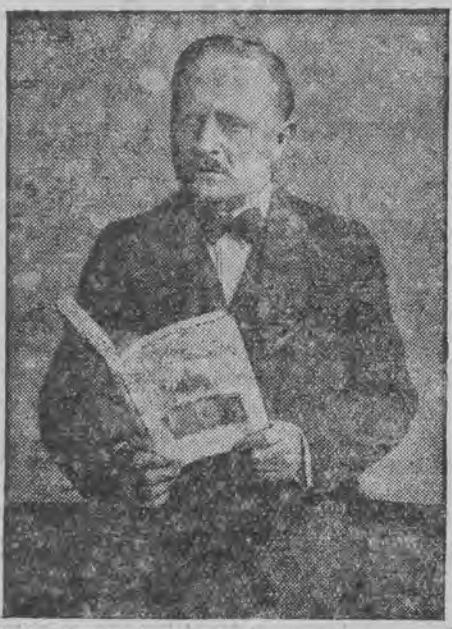

פראפ. פרידמאן (בערלין) זאל האבען ענט־דעקט א וואונדערבארען הייל־מיטעל געגען שווינדזוכט.

רעוויזיע און ארעסטען אין דער בערלינער יודישער קולטור־געזעלשאפט

בערלין, 23. (יט"א טעלעגראפיש)
פערגאנגענע נאכט האט די פאליציי אדורכ־געפיהרט א רעוויזיע אין לאקאל פון דער קולטור־געזעלשאפט (עמאליגער ארבייטער-קולטור-פעראיין).
ווי יט"א דערוויסט זיך פון פאליציי-פרעזידיום, זענען אין לאקאל ארעסטירט געווארען 48 פערזאן.
ס'איז קאנפיסקירט געווארען פערשידען מאטעריאל.
30 מאן, וועלכע האבען נישט געהאט קיין דאקומענטען, זענען אין ארעסט.

דער רעגירונגס-קריזיס אין דייטשלאנד

בערלין, 23. (ספ. טעל.
אין די פאליטישע קרייזען פארסירט מען די ידיעה, אז די נאציאנאל-סאציאליסטען וועלען היינט צוזאמען מיט א מעמאריאל פארשטעלען פאר'ן פרעזידענט הינדענבורג א גרייטע ליסטע פון א פרעזידיאל-קאבינעט אין פאלגענדען בעשטאנד:
קאנצלער — ד"ר שאכט; אויסערן-מיניסטער — נויראט; אינערן-מיניסטער און וויצע-קאנצלער — שטראסער; רייכסוועהר — שלייכער; ווירטשאפט — פריץ טיסען; ארבייטס-מיניסטער און קאמיסאריאט פאר פרייסען — שטעגערוואלד; פראוויזאציע און לאנדווירטשאפט — פאן-קנעבעל; פינאנצען — הוגענבערג; לופט-פליהעריי — גערינג.

מכּ'ח רעדוקציע פון פרייזען

ווארשא, 23 (טעלעפאניש פון אונזער קא־רעספאנדענט). אין הסכם מיט'ן בעשלוס, וואס איז אנגענומען געווארען מיט א חודש צוריק דורכ'ן מיניסטעריען־ראט, האט דער האנדעלס-מיניסטער, זארושיצקי, נעכטען איבערגעשיקט אין פרעזידיום פון מיניסטעריען־ראט זיינעם א פראיעקט וועגען אנאקציע פון רעדוקציע די פרייזען.
דער מיניסטער זארושיצקי וויל, אז ס'איז פאר צו רעדוצירען די קארטעל־פרייזען, און בלויז ביי א קליינער צאהל ארטיקלען וועט די אקציע קאנען האבען א פעולה.

היינט און פאלג. טעג!
די פריילינגסטע וואך פון אלע לאדזער!
2 שעה געלעכטער ביז טרעהר!
שאמפאנער רעוויע פון הומאר!
אונגעוועהנליכער פלאנטער פון ארצי־קאמישע סיטואציעס, און זארגלאזען הומאר, רופט ארויס דער געניאלער קא־מיקער — דער קעניג פון הומאר
HARROLD LLOYD
אין פאראמאונט'ס מייסטערווערק א. נ.
קינא-מאניאק
דאס איז די בעסטע מעדיצין, דאס איז א ווירקזאם מיטעל צום קריזיס, דאגות און זארגען.
אנהויב אין געוועהנל. טעג 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.
הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונגען.
דער זאל איז בעהייצט.

פרעמיער העריא נאכ'ן נישט געלונגענעם אטענטאט אויף זיין פערזאן נעהמט אנטייל אין די ברעטאן-פייערונג

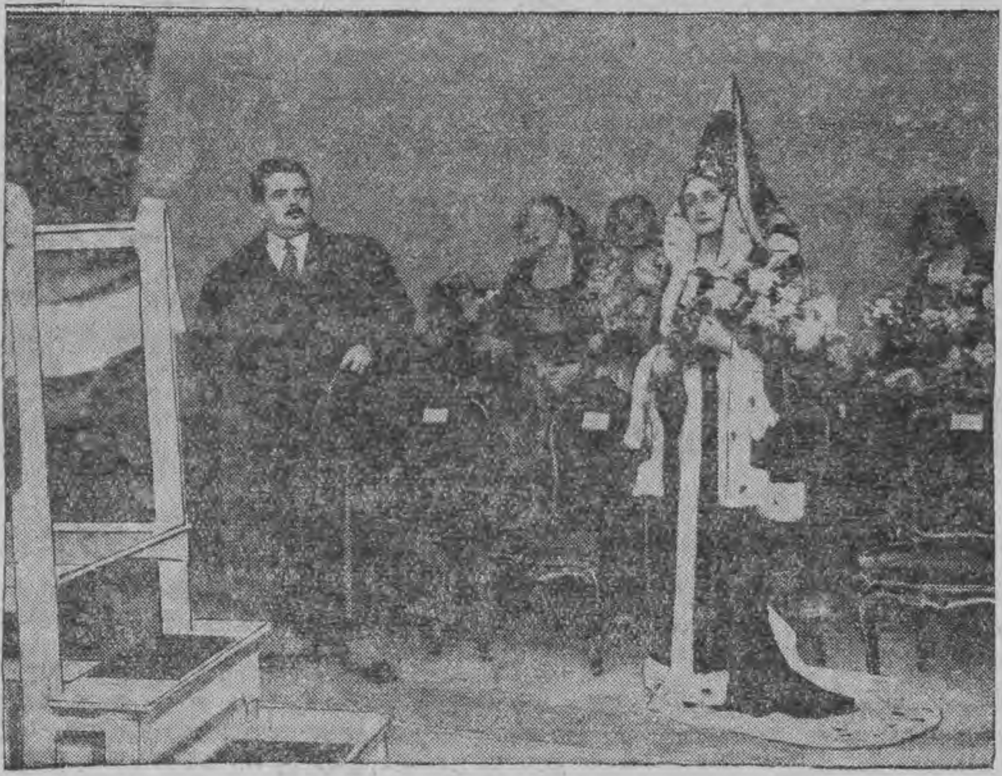

די בעראטונג פון די אמעריקאנישע פרעזידענטען

וואשינגטאן, 23. (ספ. טעל.) רוזוועלט האט נעכטען אפגעהאלטען א בעראטונג מיט הו־בער'ן.
אויף דער בעראטונג זענען אויך אנוועזענד געווען: דער פראפ. מאלי פון קאלומביא־אוני־ווערסיטעט, וועלכער איז ארויסגעטראטען אלס דא־גועבער פון דעם נייעם פרעזידענט און דער פינאנץ־מיניסטער, מיילס.
נאך דער קאנפערענץ מיט הובער'ן, האט רוז־וועלט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן נייעם וויצע־פרעזידענט גארנער און מיט די דעמאקראטי־שע אנפיהרער פונ'ם פארלאמענט.
לאנדאן, 23. (ספ. טעל.) דער קאמוניקאט, וואס איז פערעפענטליכט געווארען נאך דער קאנ־פערענץ, וועלכער האט געדויערט מעהר ווי 2 שעה, איז זעהר לאקאניש, און אין איהם ווערט בלויז פעסטגעשטעלט, אז בפרוטיות זענען באר־ארומגערעדט געווארען ענינים, וואס זענען בע־ריהרט געווארען אין דעם בריף־אויסטויש, און אז אין דער ריכטונג האט מען געמאכט פארטשריט.
מען איז זיך אייצט אין אלגעמיין משער, אז דאס מאראטאריום, — וואס ווערט איבערגעלאזט אויף דער דעציזיע פון קאנגרעס — איז נישט אויספיהרבאר.
פאריז, 23 (ספ. טעל.).
לויט א האוואס־דעפעשע פון וואשינגטאן, וויל נישט רוזוועלט דערלאזען צו דער בילדונג פון אזא סיטואציע, ביי וועלכער הובער וואלט בעקאנט ארונטערווארפען פון זיך א טייל פון זיין אחריות.
וואשינגטאן, 23 (ספ. טעל.).
רייטער־ביורא דערוויסט זיך, אז רוזוועלט האט זיך בעת דער נעכטיגער קאנפערענץ מיט הובער, מיט גארנישט אנגאזשירט אין דעם ענין חובות.
פון רוזוועלטס קרייזען אינפארמירט מען, אז דער ניי־געוועהלטער פרעזידענט האט א קנאפע אנטיילגענומען אין דער דיסקוסיע גופא.
מ'האט גערעדט וועגען אקטיוויזירען די קא־מיסיע פאר דער קאנסאלידאציע פון די חובות און דערביי האט זיך רוזוועלט ארויסגעזאגט דער־פאר, אז ס'איז די זאך פון קאנגרעס צו פאר־נעהמען זיך מיט דעם ענין, אויב הובער וועט עס דווקא פערלאנגען.

דאס פראגראם פון רוזוועלט'ן

ניו-יארק, 23 (ספ. טעל.).
רוזוועלט האט נעכטען אפגעהאלטען א קאנ־פערענץ מיט די אנפיהרער פון דער דעמאקרא־טישער פארטיי, פאר וועלכער ער האט פארגע־שטעלט זיין פאליטישען און ווירטשאפטליכען פראגראם.
רוזוועלט האט בדעה אדורכצופיהרען, תיכף נאכ'ן איבערנעהמען די מאכט, בעשטימטע ענ־דערונגען אין דער געזעצגעבונג בנוגע הילף פאר פארמערס.
ער זעהט פאר א גרויסע רעדוקציע פון די הוצאות פון דער פעדעראל־רעגירונג, ווי אויך די אדורכפיהרונג פונ'ם פראיעקט, וואס שליסט אויס פון פראהיביציע־געזעץ דעם פערבאט פון דער פראדוקציע און פערקויף פון ביר.

זיג פון די אויטאנאמיסטען אין קאטאלאניען (שפאניען)

דער פיהרער פון די אויטאנאמיסטען מאסיא אלס פערשיקטער ביים אלטען רעזשים.

מאסיא ביי דער פייערונג פון זיג פון דער רעפובליק.

לאָדז. 24 נאָוועמבער 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 24 נאָוועמבער 1932

און וואו איז די אמבאסאדע?

די פּוילישע אַמבאַסאַדע אין לאָנדאָן האָט אין דער לעצטער צייט זעהר אַ שלעכטע פּרעסע. די פּראָפּאַגאַנדע לטובת דער מלוכה, וועלכע די אַמבאַסאַדע פירט, ווערט געמאַכט ענטשיידען אומגעשיקט. מיר האָבען ערשט די טעג געשריבען וועגען דעם אויסטערלישען בריף, מיט וועלכען די אַמבאַסאַדע האָט זיך געווענדעט צו אַ פולשטענדיג אונבעקאַנטער פּערזענליכקייט, אַ געוויסען רב ליינער מכּוח דער לאַגע פון די יודען אין פּוילען. דער בריף, וועלכער האָט פולשטענדיג פאַלש פאָרגעשטעלט די לאַגע און האָט ענטהאַלטען פּאָליטישע פאָרשלאַגען, וועלכע קאָנען נישט געמאַכט ווערען אין אַזאַ פאָרם, האָט געקאָנט נאָר קאָמפּראָמיטירען די אַמבאַסאַדע און דאָס אויסערן-מיניסטעריום.

כמעט גלייכצייטיג מיט דעם דאָקומענט פון די אמבאסאדע און דאָס אויסערן-מיניסטעריום. פון ענגלישען פּרעסע-מאַגנאַט לאָרד ראָזערמיר וועגען ערלעדיגונג די פראַגע פון דאַנציגער קאָרידאָר. דער פאָרשלאַג פון לאָרד ראָזערמיר איז געגען די אינטערעסען פון פּוילען און פאַר דייטשלאַנד. ראָזערמיר איז נישט קיין אָפיציעלע פּערזאָן און זיינע מיינונגען און פּראָיעקטען האָבען נישט קיין אָפיציעלען כאַראַקטער, אָבער ער פאַרנעהמט אין ענגלאַנד אַזאַ שטעלונג, וועלכע מען טאָר נישט גרינגשעצען. לאָרד ראָזערמיר האָט אין זיינע הענט אַ גרויסען טייל פון דער ענגלישער פּרעסע, און מיליאָנען ענגלענדער דענקען אַזוי, ווי עס בעשרייבט פלוסט זיי דורך זיינע בלעטער דער פּרעסע-קעניג. אַז די זאַך איז ווירקליך אַזוי, איז צום בעסטען געדרונגען דערפון, וואָס די דייטשע דיפּלאָמאַטיע האָט לאַנג געזוכט און ווירקליך געפונען אַ וועג צום לאָרד ראָזערמיר, כדי זיך איינצוקויפען אין זיין פריינדשאַפט. און ווידער האָבען זיך אין דער פּוילישער פּרעסע דערהויבען שטימען: וואו איז די פּוילישע אַמבאַסאַדע אין לאָנדאָן? וואו איז איהר פּראָפּאַגאַנדע-אַפּאַראַט? וואו זענען איהרע איינפלוסען? פאַרוואָס האָט זי נישט בעוויזען צו שאַפען פאַר פּוילען אַזעלכע מעכטיגע פריינד, ווי לאָרד ראָזערמיר, באַר זי האָט די פריינד איבערגעלאָזט פאַר דייטשלאַנד?

איצט איז צוגעקומען אַ נייער פאַל, אַנ׳אויסטערגעוועהנליך וויכטיגער. עס האַנדעלט זיך וועגען די דייטשע פאָדערונגען פון גלייכבערעכטיגונג אויפ׳ן געביט פון בעוואָפענונג און וועגען די ענטוואָפענונגס-פּראָיעקטען, וועלכע זענען איצט אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך פראַנקרייך און ענגלאַנד. אַרום די פּראָיעקטען האָט מען זיך זעהר לאַנג און זעהר פיל געקאַמפט. מען איז נאָך ווייט די פּראָיעקטען צו קיין ענטגילטיגער פערשטענדיגונג נישט געקומען, מעגליך, אַז די ענטוואָפענונגס-פּלענער, וואָס ווערען אין די פּראָיעקטען אַרויסגערוקט, וועלען אַ בי-גאַנצען נישט רעאַליזירט ווערען, איין זאַך איז אָבער קלאָר: דייטשלאַנד דערשלאָגט זיך צו דעם, וואָס זי האָט פאַרלאַנגט, פראַנקרייך געהט איין אויף דער דייטשער גלייכבערעכטיגונג און דערמיט מאַכט פראַנקרייך אַליין אַדורכברוך אין דעם ווערסאַלער טראַקטאַט, לויט וועלכען די בעוואָפענונג פון דייטשלאַנד זענען געוועזען בעגרעניצט ביז צום מינימום.

די ענדערונג פון פראַנקרייכס שטעלונג איז געקומען גאַנץ אונגעריכט. מ׳האָט גיכער געקאָנט פון ענגלאַנד ערוואַרטען אַזאַ מין ווענדונג, ווייל אין ענגלאַנד בעציהט מען זיך בכלל פיל קאַלטער צו די בעשטימונגען פון ווערסאַלער טראַקטאַט. אַלע געדענקען נאָך, אַז ווען דייטשלאַנד איז אַרויסגעטרעטען מיט איהר פאָדערונג, האָבען די רעגירונגען סיי פון ענגלאַנד סיי פון פראַנקרייך גאַנץ קאַטעגאָריש זיך אַרויסגעזאָגט געגען דער פאָדערונג. אָבער עס זענען פאַראיבער עטליכע וואָכען און פראַנקרייך האָט זיך אָפּגעזאָגט פון איהר שטעלונג. דאָס זעלבע האָט געטון אויך ענגלאַנד. די געענדערטע שטעלונג פון ביידע גרויסע מלוכות האָט שוין געבראַכט דערצו, אַז דייטשלאַנד, וועלכע האָט ביז איצט באָיקאָטירט די ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ, האָט זיך געלאָזט איבערבעטען און דער דייטשער אויסערן מיניסטער נויראַט איז אַרויסגעפאָהרען קיין גענף.

די געענדערטע שטעלונג פון פראַנקרייך און ענגלאַנד אין דער פראַגע פון דער דייטשער גלייכבערעכטיגונג מוז אַרויסרופען אַ פערשטענדליכע בעאונרוהיגונג אין פּוילען. דער נייער דורכברוך, וואָס ווערט געמאַכט אין ווערסאַלער טראַקטאַט, מוז בריינגען צו ווייטערדיגע, וועלכע וועלען דערפיהרען דירעקט צו דער פראַגע וועגען די פּויליש-דייטשע גרעניצען. אין ענגלאַנד, ווי געזאָגט, בעציהט מען זיך מיט גאַנץ קנאַפּען ענטוזיאַזם צום ווערק פון קלעמאַנסאָ און לאָיד דזשאָרדזש. אַנ׳אַנגעזעהענער ענגלישער פּאָליטיקער, וועלכער האָט די טעג געווילט אין וואַרשאַ, האָט ערקלערט, אַז אין ענגלאַנד קוקט מען אויפ׳ן ווערסאַלער טראַקטאַט, ווי אויף אַ שטיק מאַקולאַטור, וואָס וועט סוף כל סוף אויסגעקערומט ווערען, און קיינער וועט דעם פאַקט נישט בעדויערען און נישט בעוויינען.

אָבער די וויכטיגסטע לעבענס-אינטערעסען פון פּוילען זענען פאַרבונדען מיט דער עקזיסטענץ און מיט דער גאַנצקייט פון ווערסאַלער טראַקטאַט. און אויב די אַלגעמיינע בעציהונג פון גרעסטען טייל ענגלענדער צום טראַקטאַט איז ווי צו אַ לעצטער שטיק פּאַפּיר, און פאַסירט האָט דאָס דאָך נישט אָהן דער ווירקונג פון דער דייטשער פּראָפּאַגאַנדע אין ענגלאַנד, דאַן שטעלט זיך ווירקליך די פראַגע: וואָס טוט די פּוילישע אַמבאַסאַדע אין לאָנדאָן? וואָס טוט די פּוילישע דיפּלאָמאַטיע און פּראָפּאַגאַנדע אין אויסלאַנד, אויב אין דער פראַגע וועגען די פּויליש-דייטשע גרעניצען איז די ענגלישע עפענטליכע מיינונג איינזייטיג געגען פּוילען. (ען)

דער יאַפּאַניש-כינעזישער וואָרט-קאַמף אין גענף

און דער געוואַלדיגער פּאַרטיזאַנער-קריג געגען יאַפּאַן

וואָס ווערט געפיהרט אין מאַנדשוריען

אין גענף איז בעגייט געוואָרען די סעסיע פון פעלקערבונד ראַט, וועלכע דאַרף זיך פאַרנעהמען מיט בעהאַנדלען דעם קאָנפליקט צווישען כינע און יאַפּאַן צוליב דער אָקופּאַציע פון מאַנדזשוריע דורך יאַפּאַן. אויף דער סעסיע קומט פאָר אַ וואָרט-געראַנגעל צווישען די פאָרשטעהער פון ביידע לענדער און אין דעם קאַמף פון ווערטער שפּיגעלט זיך אָפּ דער גרויסער קאַמף און האַס, וואָס הערשט צווישען די ביידע פעלקער פון ווייטען מזרח. יאַפּאַן בעמיהט זיך אויפצוווייזען די גערעכטיגקייט פון איהר האַנדלונג, זי בעמיהט זיך צו בעווייזען, אַז די בילדונג פון דער נייער מלוכה מאַנדזשוקאָ איז געוועזען אַנ׳אַקט פון פרייען ווילען פון דער אָרטיגער בעפעלקערונג, דאַגעגען כינע ווייזט אויף, אַז די גאַנצע אַקציע פון יאַפּאַן איז איין קיים פון ווילקיר און רויב.

מען דאַרף פעסטשטעלען, אַז די געוואַלדטאַטען און די רויב-פּאָליטיק, וועלכע יאַפּאַן פיהרט אין ווייטען מזרח האָבען פאַר איהר דערווייל קיין פּאָזיטיווע רעזולטאַטען נישט געבראַכט און אַז די קרבנות, וועלכע יאַפּאַן איז ביז איצט געווען געצוואונגען צו ברענגען, שטייגען איבער דעם ווערט פון איהרע ערָאָבערונגען. וואָס לענגער עס דויערט די יאַפּאַנישע אָקופּאַציע אין מאַנדזשוריע, וואָס מעהר זי פאַרברייטערט זיך און פאַרטיפט זיך אַלץ טיפער קאָסט זי און ברענגט אַלץ מעהר צווייפעלהאַפטע רעזולטאַטען.

פאַר דער אָקופּאַציע האָט מאַנדזשוריע אין פערגלייך מיט׳ן איבריגען כינע געהאַט אַ מוסטערהאַפטע אַדמיניסטראַציע. איצט איז מאַנדזשוריע פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַנ׳אמת׳ען גיהנום, פון וועלכען עס ענטלויפען נישט נאָר אויסלענדער, נאָר אויך די אָרטיגע פערמעגליכערע בעפעלקערונג. יאַפּאַן האָט אויסגערגענומען די אָקופּאַציע כלומרשט, כדי צו שיצען דאָס לעבען און פערמעגען פון די יאַפּאַנישע בירגער אין מאַנדזשוריע, אָבער קיין מאָל איז נאָך דאָס לעבען און פערמעגען פון די יאַפּאַנישע בירגער נישט געווען אויסגעשטעלט אויף אַזויפיל געפאַהרען, ווי איצט.

אין קאַמף געגען יאַפּאַן האָט כינע מאָבּיליזירט אַ שרעקליך געוועהר: דעם האַס פון די מיליאָנען פאָלקס-מאַסען. אין מאַנדזשוריע זענען פערהאַן 36 מיליאָן איינוואוינער. פון זיי זענען 29 מיליאָן כינעזער, וועלכע האַסען די יאַפּאַנער מיט׳ן גאַנצען האַרץ און נשמה, אַ קנאַפּער מיליאָן זענען קאָרעאַנער קאָלאָניסטען, וועלכע סאָלידאַריזירען זיך מעהר מיט די כינעזער. יאַפּאַנער גופא איז פערהאַן דאָרט אַנ׳ערך 200.000, סוחרים, האַנדעלס-אַגענטען, בעאַמטע און קאָלאָניסטען.

ווי שוואָמען נאָך אַ רעגען וואַקסען אויס בעוואָפענטע אָפּטיילונגען כינעזער, וואָס פיהרען אַ ריקזיכטסלאָזען פּאַרטיזאַנישען קריג געגען די יאַפּאַנישע אָקופּאַנטען. פון דער אַמאָליגער כינעזישער אַרמעע אין מאַנדזשוריע זענען געבליבען איינצעלנע רעשטלעך, וועלכע ווערען פערפאָלגט דורך די יאַפּאַנער. אָבער דאָס יאַפּאַנישע מיליטער בעוויזט נישט צו צוקלאַפּען איינס פון די רעשטלעך. ווי עס וואַקסען באַלד אויס נייע פּאַרטיזאַנישע אָפּטיילונגען. אַ געוויסע צייט האָט זיך געדאַכט, אַז די כינעזישע אַרמעע פון גענעראַל מאַ איז געוואָרען איינגאַנצען פערניכטעט. דער גענעראַל אַליין איז געוואָרען מיניסטער אין דער מאַנדזשורישער רעגירונג. אָבער פלוצים איז דער גענעראַל פערשוואונדען, דאַגעגען האָט זיך ווידער בעוויזען זיין אַרמיי, וועלכע האָט אויסגענומען געגומען שטעלען אַ האַרטנעקיגען ווידערשטאַנד די יאַפּאַנער.

צו דער ענטוויקלונג פון פּאַרטיזאַנישען קריג העלפט מיט, אַ חוץ דעם אומגעהויערען האַס צו די יאַפּאַנער, די שרעקליכע נויט פון דער כינעזישער בעפעלקערונג. פאַר צעהנדליגער טויזענדער כינעזישע פויערים איז דאָס אַריינטרעטען אין די פּאַרטיזאַנישע אָפּטיילונגען דער איינציגער וועג צו ראַטעווען זיך פון׳ם הונגער-טויט. אויף אַ געהיימנישפולען וועג בעקומען די פּאַרטיזאַנער אויסגעצייכענטע אַמעריקאַנער ביקסען און אַמוניציע. דאָס בעהערשען דעם פּאַרטיזאַנער-קריג, וועלכע ווערט געפיהרט אויף אַ שטח פון אַ מיליאָן קוואַדראַט-קילאָמעטער, געהערט באַטירליך צו די אויסערגעוועהנליך שווערע זאַכען, כדי צו דערשטיקען די פּאַרטיזאַנער, וואָלט יאַפּאַן געדאַרפט מאָבּיליזירען איהר גאַנצע אַרמעע און אָנהויבען אַ רעגולערען קריג, אָנשטרענגענדיג דערצו אַלע כוחות און אַלע מיטלען.

דער אומאויפהערליכער קריג אין מאַנדזשוריען דער כינעזישער באָיקאָט פון יאַפּאַנישע סחורות פערשאַרפען דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס אין יאַפּאַן מיט יעדען טאָג אַלץ מעהר, איינע נאָך דער אַנדערער שטעלען זיך אָפּ די פאַבריקען, די צאָהל אַרבייטסלאָזע און הונגעריגע וואַקסט, און מיט יעדען טאָג ווערען אַלץ מעהר פערשפּרייט אין יאַפּאַן די „אונלאַיאַלע אידעען", ווי מען רופט דאָרט אָן באַלשעוויזם.

אלע זעבעצן אַרייַנגעצויגען אין דער אַרבייט

„טאָרגסין" ברענגט אַ גרויסע דערלייכטערונג - יודן אין דער אינדוסטרי און אין דער לאַנדווירטשאַפט

ד״ר בערנאַרד כהן וועגען זיינע איינדרוקען פון סאָוויעטען-רוסלאַנד

ד״ר בערנאַרד כהן, דירעקטאָר פון „פונדיישן" און מיטדירעקטאָר פון „אַגראָדזשאָינט", וועלכער האָט לעצטענס פערבראַכט אַ קורצע צייט אין מאָסקווע און קעהרט זיך איצט אום צוריק קיין בערלין, זיין שטענדיגען זיץ-אָרט, האָט אין אַ שמועס מיט אַ קאָרעספּאָנדענט פון ריגער „פריהמאָרגען" איבערגעגעבען זיינע איינדרוקען פון זיין רייזע.

דער קריזיס מערקט זיך אויך אין רוסלאַנד — דערצעהלט ד״ר כהן, — אָבער דאָס מוז מען צוגעבען, אַז קיין אַרבייטסלאָזיגקייט איז דאָרטען נישטא און בעזונדערס אַנגענעהם ווירקט, בעת מען זעהט לחלוטין נישט אין די גאַסען קיין בעטלער׳ס, ווי אין די אייראָפּעאישע גרויסע שטעט. אַלע זענען פערטאָן, אַלע פערהאָוועט, אַלע אָהן אויסנאַהם נעמען אַנטייל אין דעם פיבערדיגען בויפּראָצעס, וואָס קומט פאָר אין לאַנד. אַ שווערען איינדרוק מאַכען די גרויסע „אָטשערעדען", וואָס מען זעהט כמעט פאַר אַלע געשעפטען. אָבער מיט גרויס גערעכטיגונג מוז מען צוגעבען, אַז אַ חוץ דער איין שווערער דערנעהרונגס-פראַגע, פערשטעהט אָבער דאָס לאַנד גלענצענד זיך אַרויסצופּלאָנטערן פון אַלע שוועריגקייטען און דאָס לאַנד האָט אַ סך דערגרייכט אַ דאַנק דעם, וואָס די רעגירונג האָט פערשטאַנען אַלע אַרבייטספעהיגע מענשען אויסנוצען פאַר דער אַרבייט.

אַ בעזונדערע קאַפּיטעל אין איצטיגען רוסישען לעבען זענען

די טאָרגסין-געשעפטען,

וועלכע האָבען אַריינגעטראָגען אַנ׳אויפלעבונג אין דעם אַלגעמיינעם לעבען אין לאַנד. אין גאַנץ רוסלאַנד זענען פערהאַן אַרום 200 טאָרגסין-געשעפטען.

דאָס זענען אוניווערסאַלע געשעפטען, וואו מען קאָן בעקומען אַלץ אין דער וועלט, הן קליידונג, הן שפּייז, הן לוקסוס-אַרטיקלען, און גאָר אַ גרויסער טייל פון דער בעפעלקערונג, שוין נישט גערעדט פון די אויסלענדער, בענוצען זיך מיט זיי. ווען מען בעקומט פון אויסלאַנד געלד, קאָן מען עס בעקומען אויסגעצאָהלט אין טאָרגסין-שיינען, און פאַר די שיינען בעקומט מען כלערליי סחורות. די ווירקונג פון די טאָרגסין-געשעפטען איז זעהר אַ גוטע. אַזוי וואַרפט זיך שוין בעזונדערס אין די אויגען, אַז אין אַלגעמיין גייען מענשען איצט בעסער אָנגעטון.

די יודישע לאַגע

אין רוסלאַנד איז דאָך שוין אַלעמען בעקאַנט, קיין ספּעציעל רעכטלאָזע יודען איז דאָרט נישטא און יעדער איינער, ווער עס קאָן נאָר אַרבייטען, בעקומט אַרבייט. אויב יודען האָבען געליטען מעהר ווי אַנדערע, איז דאָס נישט אַלס פאָלק, נאָר אַלס קלאַס פון לופטמענשען. אָבער איצטער, מיט דער אינדוסטריאַליזירונג און פּראָדוקטיוויזירונג פון דער יודישער בעפעלקערונג פאַלען אַוועק די ספּעציפישע יודישע צרות. עס פאַלט בעזונדערס אויף, ווי יודען און קריסטען אַרבייטען אומעטום צוזאַמען און ווען עס וועט ווייטער גיין אין דעם זעלביגען טעמפּ, וועט מען זיך דערמיט געוואוינען. געזעהען זיך, מען בעגעגענט זיך אַנדערע מאָל מיט אַנטיסעמיטישע שפּיצלעך, אָבער דאָס ווערט אונטערדריקט זעהר שטרענג. אַ גרויסע פּעטעל סטערט איז איצט אויסגעפאַלען אויפ׳ן גורל פון די אַזוי-גערופענע „לישענצעס" (מענשען וואָס מען האָט צוגענומען ביי זיי דאָס רעכט צוליב זייער פריהערדיגען אופן לעבען). איצט איז פערהאַן אַ נייע פאָראָרדנונג, אַז ווען אַזאַ מין „לישענעץ" דערווייזט, אַז ער לעבט פון דעם, וואָס קינדער גיבען איהם, ווערט ער צוריק אויפגעשטעלט אין די רעכט, וואָס זיינע קינדער האָבען.

אין מאָסקווע זענען פערהאַן בערך

א פערטעל מיליאָן יודען

און מען קומט כסדר פון פּראָווינץ. אַלע וואַרפען זיך אויף אַרבייט און זייער אַ גרויסע ראָלע שפּילען די אַרטעלען, וואָס ווערען געגעבען מיט די מיטלען פון „אַגראָדזשאָינט" פאַר יודען.

די דאָזיגע אַרטעלען אַרבייטען אויסגעצייכענט און עס איז ממש אַ פרייד צוצוזעהען, ווי יודען האָבען זיך איבערגעגעבען דער פאַבריצירונג פון כלערליי סחורות. די רעגירונג בעציהט זיך צו זעהר גוט און זיי ווערען בעדינט מיט רויהמאַטעריאַל אין וועלכען עס מערקט זיך אַ געוויסער דוחק.

— און וואָס הערט זיך מיט די יודען אין דאָרף? מען מוז צוגעבען, אַז די יודישע ערד-אַרבייט האָט גרויסע פּערספּעקטיוועז. די קאָלאָניעס ענטוויקלען זיך פון טאָג. בעזונדערס וואונדערבאַר ענטוויקלען זיך

די קאָלאָניעס אין קרים.

אמת, דער איבערגאַנג אויף קאָלעקטיווע ווירטשאַפט האָט אויך זיינע שווערע זייטען, און די יודישע קאָלאָניעס, בעזונדערס די אַלטע קאָלאָניעס, זענען מיט גרויס מאַטערניש אַריינגעצויגען געוואָרען אין די קאָלעקטיווע ווירטשאַפטען. איצט אָבער איז אַריינגעטראָטען אַ גרויסע פערלייכטערונג אין די קאָלעקטיווע באַלעבאַטישקייטען: מען מעג שוין האָבען אַנ׳אייגענע קוה, אייגענע שאָף. מען קאָן פערקויפען אייגענע פּראָדוקטען, עס ווערען איינגעאָרדענט מערק פון די קאָלווירטשאַפטען. בכלל שפּילט לאַנדווירטשאַפט אַ גרויסע ראָלע אין יודישען לעבען אין ראַטען-פערבאַנד און אין דעם דאָרטיגען [illegible] יודישען לעבענס-שטייגער, וועט דער יודישער פויער זאָגען זיין קרעפטיג וואָרט. אין קרים ווערען געגרינדעט נייע קאָלאָניעס. אין אַלגעמיין זענען דורכ׳ן אַגראָדזשאָינט געגרינדעט געוואָרען

178 יודישע דערפער

מיט אַ סך-הכל׳דיגער בעפעלקערונג פון 15 ביז 18 טויזענט פאַמיליעס. עס איז שווער צו בעשרייבען, וויפיל האָבען צוריקגעוואַנדערט אין שטאָט. אַ גאַנצל הפּחות זענען באַקאַמאַל אַזוי פיל משפּחות אַ דאַנק דער אַרבייט אויף אַ ריינער געוואָרען אין לאַנדווירטשאַפט און האָבען זיך בעזעצט אויף ערד. דאָס רוב קומט מען פון די קליינע שטעטלעך אין די דערפער. ווייל נאָך מיט עטליכע יאָהר צוריק איז פאַר׳ן דעקלאַסירטען יודען דאָס בעזעצען זיך אויף ערד געווען די איינציגע מעגליכקייט זיך איינצושליסען אין דעם מאָדערנעם לעבענסשטייגער און צו ווערען בעטראַכט ווי אַ פולבערעכטיגטער בירגער. איצט אָבער ווערען יודען מאַסענוויז אַריינגענומען אין דער אינדוסטריע, און די יוגענט געהט גערנוויליגער אין די פאַבריקען, ווייל ערשטענס איז דאָס אין שטאָט, צווייטענס ווערט דאָרט געאַרבייט מיט מעהר טעמפּ, וואָס בעפרידיגט מעהר די ברויזענדיגע יוגענד. אָבער אויף שטענדיג וועט דאָך נישט בלייבען דער טעמפּ, מיט וועלכען עס ווערט איצט געאַרבייט אין דער אינדוסטריע, מען וועט אַריבערגעהען צו אַ נאָרמאַלען טעמפּ, און האַמאַלסט וועלען יודען זיך ווייטער ווענדען צו לאַנד און מען וועט זיך ווייטער נעמען מאַסענוויז בעזעצען אויף ערד.

— ווי בעציהט זיך דער אַגראָדזשאָינט צו ביראָ בידזשאַן?

— צו ביראָ-בידזשאַן האָט אַגראָדזשאָינט אַ ריין טעאָרעטישען אינטערעס, קיין אַרבייט ווערט דאָרטען אָבער דורך דער אָרגאַניזאַציע נישט דורכגעפיהרט. מיר האַלטען אָבער, אַז ביי היינטיגער שווערער לאַגע אין דער גאַנצער וועלט און בעת דער אומעגליכקייט פון וועלכער נישט איז אייבוואַנדערונג און קאָלאָניזאַציע פאַר יודען מוז מען בעגריסען יעדע מעגליכקייט און מען טאָר גאָרנישט האָבען געגען קיין שום אייבוואַנדערונגס-לאַנד.

לאָרד רעדינג לאַכט אויס די מעגליכקייט פון אַנ׳אַנטיסעמיטישער בעוועגונג אין ענגלאַנד

ניו-יאָרק (יט״א) פאַר׳ן פאַרלאָזען ניו-יאָרק אויף דער צוריקרייזע קיין לאָנדאָן האָט לאָרד רעדינג אין אַנ׳אינטערוויו, וועלכען ער האָט געגעבען דעם פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור, אויסגעלאַכט דעם איינפאַל, אַז אין ענגלאַנד איז מעגליך אַנ׳אַנטיסעמיטישע בעוועגונג וועגען וואָס מען האָט אין אַמעריקע גערעדט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נייער ענגלישער פאַשיסטען-בעוועגונג, בראָש פון וועלכער עס האָט זיך געשטעלט דער אַמאָליגער לידער פון דער לייבאָר-פּאַרטיי סער אָסוואַלד מאָסלי.

עס איז בעמערקענסווערט, האָט לאָרד רעדינג געזאָגט, דאָס ערשט אין אַמעריקע האָב איך מיך דערוואוסט וועגען דער אַנטיסעמיטישער בעוועגונג אין ענגלאַנד. אין אַלגעמיין, האַלט איך, איז מען אין אַמעריקע געניגט צו נעמען צו ערנסט הן מאָסלי׳ן, הן זיין פּאַרטיי.

איך האַלט, האָט לאָרד רעדינג צוגעגעבען, עס איז אַ שטות צו רעדען וועגען אַנטיסעמיטיזם אין ענגלאַנד. דאָס בריטישע פאָלק האָט ביי צאָהלרייכע געלעגענהייטען דעמאָנסטרירט זיין פריינדשאַפט לגבי די יודען. סער אָסוואַלד מאָסלי דאַרף נישט גענומען ווערען ערנסט. אין ענגלאַנד זענען דאָ דריי פּאַרטייען, די קאָנסערוואַטיווען, ליבעראַלען און לייבאָריסטען. אַלע דריי פּאַרטייען האָבען אָפט געבראַכט צום אויסדרוק זייער סימפּאַטישע שטעלונג לגבי די יודען, האָט לאָרד רעדינג פערענדיגט.

פון דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען ועד-הקהלות

אַרום דער רעזיגנאַציע פון ד'אביגדור גאָלדסמיד. — די לאַגע אין דײַטשלאַנד. — צי זענען די ענגלישע פאַשיסטען אַנטיסעמיטען

לאָנדאָן, (יט"א). ד'אביגדור גאָלדשמיד, האָט, ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען „באָרד אָף דעפּיוטיס" מיטגעטיילט, אַז ער האָט בעשלאָסען צו רעזיגנירען פון זיין אַמט אַלס פּרעזידענט פון דעם ועד, וועלכען ער פערנעהמט זייט זיבען יאָהר. דעם דאָזיגען בעשלוס האָט ה' גאָלדסמיד מיטגעטיילט דער יודישער און פּאַרלאַמענטס-קאָמיסיע פון ועד, איבערלאָזענדיג 2 חדשים צייט אויף וועהלען אַ נייעם פּרעזידענט, אייניגע רעדנער האָבען געפּרובט בעאיינפלוסען ה' גאָלדסמיד'ן אַז ער זאָל צוריקציהען זיין בעשלוס אונטערשטרייכענדיג זיינע גרויסע פעהיגקייטען און לייסטונגען אויף דעם אַמט.

ענטפערענדיג אויף די רעדעס, האָט ה' גאָלדסמיד געדאַנקט פאַר די אויסדרוקען פון צוטרוי און ערקלערט, אַז דער הויפּט-מאָטיוו פון זיין בעשלוס איז זיין שטייגענדע עלטער-טויבקייט, וועלכע שטערט איהם ערפאָלגרייך אויסצופיהרען זיינע פליכטען. אויסערדעם זיין, אָהער יאָ ערקלערט ה' גאָלדסמיד, קיינער פערשטעהט נישט די שוועריגקייטען, וועלכע עס האָט אַ טויבער. קומענדיגען יאַנואַר וועט ווערען זיבען יאָהר, ווי איך בין אויף דעם דאָזיגען אַמט און איך האַלט, אַז עס איז שוין צייט צו לאָזען זיך פערבייטען דורך אַנ'אַנדערען, עס איז שוין צייט אַז ניי בלוט זאָל אַריינגעבראַכט ווערען אין דער לייטונג, און איך בעדויער וואָס צוליב דעם טעם וועל איך מיך מוזען האַלטען ביי מיין בעשלוס. איך האָף, אַז דער ועד-הקהלות וועט מיר אויף דער קומענדיגער זיצונג געבען אַ געלעגענהייט אומצוקערען זיך צו דעם עניין.

פאָרשטעלענדיג דעם בעריכט פון „דזשאָינט פאָרעין קאָמיטע", האָט דער פּרעזידענט פון קאָמיטע ה' לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע ערקלערט צוו., אַנד. אַז די לעצטע רייכסטאַג-וואַהלען אין דייטשלאַנד האָבען נאָך נישט בעוויזען צו מאַכען אַ סוף צום פּאָליטישען טויט-פּונקט אין לאַנד און אַז די ענטוויקלונג פון די ווייטערע געשעהענישען ווערט ערוואַרט מיט בעזאָרגניסער בעאונרוהיגונג.

די צייטונגען, זאָגט ה' מאָנטעפיאָרע, דערמעהלען, אַז בעת היטלער איז געקומען קיין בערלין זיך זעהען מיט הינדענבורג'ן, האָבען איהם אָפּגעוואַרט גרויסע מאַסען יונגע מענשען. צי האָבען זיי געוואָלט זעהען דעם צורר ישראל, און יודען-העצער; איך האַלט אַז זיי האָבען געוואָלט זעהען אין איהם דעם נייעם משיח, וואָס וועט אויסלייזען דייטשלאַנד פון איהרע צרות און בעזיגען דעם אויסערליכען שונא. איך האָב מורא, אַז זיי ערוואַרט די ענטוישונג. היטלער האָט געמאַכט פיל אונבעקלערטע צוזאָגען, הבטחות, וואָס קאָנען נישט ערפילט ווערען און וועלען זיך אַליין נוקם זיין. די דאָזיגע צייט וועט קומען, אָבער זי איז נאָך נישט געקומען. מיר דאָ קענען בלויז איבערוואַכען, וואַרטען און האָפען.

בעריהרענדיג די לעצטע אַרויסטריטען פון סער אָסוואַלד מאָסלי און זיין נייער פאַשיסטישער פּאַרטיי, ערקלערט ה' מאָנטעפיאָרע, אַז דער פּרעסע-קאָמיטעט פון ועד-הקהלות פערעפענטליכט זיין קאָררעספּאָנדענץ מיט סער אָסוואַלד מאָסלי. אויף דער אָנפראַגע פון ועד האָט סער אָסוואַלד איבערגעגעבען חורט די ערקלערונג וואָס ער האָט שוין פריהער געהאַט געגעבען דער י.ט.א., אַז „אַנטיסעמיטיזם איז נישט קיין לאָזונג פון פאַשיזם און איז דעריבער אויך נישט קיין פּראָגראַם-טייל פון דער בריטישער פאַשיסטען-אוניאָן. מיר גרייפען אָן יודען בלויז דאַן, ווען זיי בעטייליגען זיך, למשל, אין קאָמוניסטישער אַרבייט אָדער אין אינטערנאַציאָנאַלע פינאַנץ-טראַנזאַקציעס ווי די וואָס האָבען לעצטענס אויפגעטרייסעלט אונזער לאַנד, מיר אַטאַקירען נישט יודען דערפאַר, ווייל זיי זענען יודען".

דער ראַט האָט איהם דאַן געבעטען צו פּרעציזירען זיין ערקלערונג און, אויב מעגליך, אָנגעבען נעמען פון יודישע ביזנעס, כדי צו אונטערשטיצען זיין טענה וועגען „אַנטייל אין שעדליכע אינטערנאַציאָנאַלע פינאַנץ-טראַנזאַקציעס. דערויף האָט סער אָסוואַלד מאָסלי דורך זיין סעקרעטאַר מיטגעטיילט, אַז ער האָט נישט מעהר וואָס צוצוגעבען צו זיינע פריהערדיגע ערקלערונגען, וואָס שייך ווידער דעם אַנאַליז פון די לעצטענס צוזאַמענדגעקומענע אינטערנאַציאָנאַלע פינאַנץ-טראַנזאַקציעס שיקט ער אָפּ דעם ועד צו זיין בוך „דער גרייטער בריטש".

דער ועד האָט אויף דעם בריף גוט פאַרקיזאַם געמאַכט סער אָסוואַלד מאָסלי, אַז זיין דערמאָנונג איז נישט קיין אַנטיסעמיטישער באַמען און דערפאַר דאַרף מען מאַכען דעם אויספיהר אַז די טענה בעציהט זיך נישט אויף יודען. אין איצטיגען מאָמענט האָט זיך די קאָרעספּאָנדענץ דערויף אָפּגעשטעלט.

דער פיהרער פון „צעפּעלין" ד"ר עקענער (לינקס)

ביים פּרעזידענט פון שפּאַניען אַזאַנאַ (רעכטס)

חתונה געהאַט מיט זיין שוועסטער

אין דער ווילנער פאַמיליע ס. האָט זיך איצט אָפּגעשפּילט אַ שווערע דראַמע:

ס. האָט פאַר דער מלחמה אוועקגעוואָרפען זיין פרוי מיט אַ קליינעם זוהן און איז אַרויסגעפאָהרען קיין רוסלאַנד.

אין אַ קורצער צייט אַרום איז אויסגעבראָכען די וועלט-מלחמה און ס. איז פערשוואונדען געוואָרען אָהן שום שפור.

זיין פרוי האָט געלעבט אין ווילנע און דערצויגען איהר זוהן, וועלכער איז מיט 3 יאָהר צוריק אַרויסגעפאָהרען שטודירען קיין פראַנקרייך.

אין אַנ'אַנדערטהאַלבען יאָהר אַרום האָט די מוטער בעקומען אַ בריף פון איהר זוהן, אַז ער האָט זיך בעקענט אין פּאַריז מיט אַ רייכער און שיינער יודישער פריילין פון כאַרבין און וועלכער ער האָט זיך פערליבט און ער האָט מיט איהר חתונה געהאַט.

ווי ער האָט געשריבען איז דער פאָטער פון זיין ווייב אַ גרויסער כאַרבינער גביר און די מוטער איז באַטירלעך געוועזען צופרידען, וואָס איהר זוהן האָט געטון אַזאַ רייכען שידוך.

דאָ נישט לאַנג איז דער זוהן מיט זיין פרוי געקומען צו גאַסט קיין ווילנע פאַר זייער אוועקפאָהרען אין כאַרבין.

די שנור איז פרוי ס. שטאַרק געפעלען געוואָרען, זי איז געווען גליקליך.

באַלד אָבער איז איהר גליק פערשוואונדען מחמת אויספרעגענדיג די שנור ווער איז איהר פאָטער א. אַז. וו. האָט זי צו איהר גרויס איבעראַשונג דערוואוסט, אַז זי איז אַ טאָכטער פון איהר אַנטלאָפענעם מאַן און אַז איהר זוהן האָט חתונה געהאַט מיט אַ לייבליכע שוועסטער. די פרוי פּאָדערט איצט, אַז דאָס פּאָרל זאָל זיך גטן. מיט וואָס וועט זיך די געשיכטע ענדיגען איז אומבעוואוסט.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג-אָרטאָפּעד

פּאָלודניאָווא 9, טעל. 183-17

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער
איינגענע פּראַצאָווניע פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: חקלאָרטען אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. אז וו.
נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמיטאָג

שמואל איזבאַז.

א נייער תושב

(דערצעהלונג)

צווישען שטרעקען-לאַנד אין גליל, וואו די ערד אַ גרינע האָט זיך געפּעלהעלט, איך געביערגלט, האָבען אַמאָל שניטערס ווילדע געוואַקסען בפאַרזען, די געוואַקסען האָבען זיך פערצווייגט מיט די יאָהרען, זיך געבונדען אין דער לענג, אין דער ברייט, זיך פּלאָטשענדיג ווי אַ געוועב איבער דער געגענד.

אין עק שלייאַך, צווישען צווייגען-קנופּען און גאַבראָס, וואו די לידיגקייט אַרום האָט זיך געשפּרייט מיט מדבר-אָטעם, איז ערגעץ אַ הילצערן הייזעל געזונקען. דאָס הייזעל אַ פיר-עקיגס ווי אַ געוואָגטער קאַסטען איז געשטאַנען איינגעזונקען, וועט, אַריינגעלאָזט — ווי עס וואָלט אַרויסגעוואַקסען פון דער ערד.

ראובן, אַ הויכער, מאָגערער יודי ווי אַ אויס געקרוממטער צוויג, האָט זיך געשלעפּט מיט אַנ'אויסגעטראָטענער סטעושקע, ער האָט זיך דערווייטערט פון הייזעל, אָפּמעסטענדיג דעם שטח אויף אַ ווייט, און אַ פערוואָרגטער געקוקט איבער דער פּוסטקייט.

שוין דאָס דריטע יאָהר ווי ער האָט זיך בעזעצט אויף דער פּרוכטלאָזער ערד, אַלץ געהאָפט אַז נייע מענשען וועלען צוקומען, וועט זיך אויסבויען אַ ישוב. די אָנגעקומענע האָבען נישט אויס געהאַלטען קיין געציילטע וואָכען. אַנטלאָפען, וועט — אויס שרעק פאַר די אַרומיגע זומפּען, — וועט פאַר מאַלאַריע, און די שטרעקען לאַנד האָבען זיך ווייטער געצויגען אָהן אַ סוף, אַריבזאַפּענדיג אין די נעכט דעם ווידער-קול פון די ווייענדיגע שאַקאַלען.

די ווייסטע ערד האָט געבענקט נאָך דעם גראַבאַריוען, נאָך דעם שוויס-מענש און דאָס הארץ האָט ראובען פערקלעמט, וואָס די טעג ציהען זיך אַזעלכע גרויסע, ברענגען נישט די בשורה פון אַנקומענדע וואַנדערער, פון בעפרוכפערונג.

אַ מידער האָט ער בעטראַכט זיין אָפּגעצוימטע ווירטשאַפט. אויפ'ן קאָפּ געהאַט יעדע צייט ווען עס ווערען רייף די אוגערקעס, די רעטעכעס, די מייערן, ער האָט שפּאַצירט צווישען די עופות, צווישען די בעפעדערטע גענז, איבערגעציילט די בהמות און צוריקציהענדיג צום הייזעל אַרויסגערופען דעם אייזעם.

— עס ווערט אומהיימליך, שמעון.

— פאַר'ן ביסען ברויט צו ווינען און אַזאַ אייד בויגער שרעק! — האָט זיך אָנגערופען שמעון, אַן אָקסעלדיגער מאַנסביל, מיט אַ קאָפּ נידריגער פון שווער. שוין לאַנג נישט צופרידען פון וואוינען אין אַזאַ העק.

— וואָס, האָסט ווידער געפונען שפּורען? — האָט ראובן אומרוהיג געפרעגט.

— כ'האָב בעמערקט טריט פון רייט-פערד.

— וואו?

— אין זאַמד.

— איך זאָל זאָגען, מען האָט זיך געגרייט אויף אַנ'איבערפאַל?

ראובן האָט אויסגעמאָסטען דעם פאַס ביז צום קוועלכעל. די אומענדליכע ווייטקייט, צונויפגעשלאָסען מיטן דעם הימעל, וואוהין עס האָט זעלטען פערבלאָנדזשעט אַ מענשען-פוס, איז איצט פול מיט אימה. בעשאַטען ווי מיט ווילדע חיילות, ראובן האָט געזעהען, אַז דאָס אויג נאַרט איהם, געשעהן פון זיך דעם בעפעל און אַ בערוהיגטער פערזיכערט דעם איידעם:

— כ'זעה נישט איין, אַז מען זאָל זיך דאַרפען שרעקען.

— בעדואינער האָבען אַרום אונז אָנגעשלאָגען זייערע געצעלטען, שווער.

— זיי בעפאַלען נישט ישובים.

שמעון האָט געזעהען אַז דער שווער האַלט זיך ביי דאָס זייניגע, געוואוסט אַז דער אַלטער איז גרייט אויסצוגיין אין דעם העק, אַבי נישט אָפּצושטיין פון דער דעה און ער איז אַוועק אָנפּאַקען אין די קוישען רויטע טאָמאַטען.

ראובן איז מיד געווען פון איינטעניגען טאָג און נאַכט מיט די הויז-מענשען, ער האָט מורא געקריגען דער איידעם זאָל נישט איבעררעדען די טאָכטער. דאָס ווייב זאָל נישט איינשטימען מיט די קינדער. און אַלע וועלען צו איהם צושטיין, פערלאַנגען ער זאָל פערלאָזען די איינזאַמקייט.

אַ בעגייסטערטער איז ער אומגעגאַנגען צווישען דער ווירטשאַפט, ער האָט אויפגעוויזען דעם טעם פון פּשוטען טאָמאַט, פון דער רויהער ציבעלע, געגעבען צו פערשטיין דעם תכלית פון ערד-מענש, געטרייסט אַז באַלד וועלען צייטיג ווערען די באַנאַנען. עס וועט קומען דער שכר.

די שטוב-מענשען האָבען זיך געצויגען פון בענקעניש, נישט איינמאָל געלאָזט פאַר איהם פאַלען:

— מיר ווי... נישט זיין פערוואָרפען פון מענשען.

— אייביג דאַרפען הערען דאָס ווייען פון די שאַקאַלען.

— לאָמיר זיך איבערטראַגען צו אַ ישוב.

אין אַזאַ פאַרנאַכט האָט ראובן געוואַרט ביז דאָס ווייב האָט אָפּגעבאַקען די עטליכע לאַבעס ברויט, ביז דער איידעם האָט אָנגעטרונקען דעם גאָרטען, די טאָכטער — אָפּגעמאָלקען די בהמות, און מיט דעם אָנקום פון אָוונט האָט ער צו זיי גערעדט:

— נאָך אַלעם, זענען מיר דאָך גליקליך, קינדער. אַנדערע פאַר אונז האָבען דורכגעמאַכט שווערע נסיונות... געליטען פון מדבר, פון ווייניג וואַסער, פון קראַנקהייטען — דער באָדען אויף וועלכען מיר וואוינען איז כמעט טרוקען. דאָס קוועלכל געפינט זיך נישט ווייט פון הייזעל.. אַ באַק-אויוען האָב איך אויך אויסגעמויערט...

דער איידעם האָט זיך געאַמפּערט מיט דער דעה, דערנאָך זיך אַ שטעל געטון פאַר'ן שווער געשטאַנען פאַר איהם, ווי פאַר אַ קעגנער.

— און פאַרוואָס זאָלען מיר זיין אָפּגעזונדערט, ווען מיר קאָנען אַזאַ לעבען פיהרען אויף אַ ישוב.

— נישט ליידען אומזיסט — האָט די טאָכטער צוגעגעבען.

— מיר ליידען, טאָכטער? — האָט ראובן, אַ דערשלאָגענער, געשמייכעלט — זינדיק נישט מיט די רייד, דו... ווייסט טאָכטער, איידער די ערשטע קאָלאָניע איז אויסגעבויעט געוואָרען אין גליל, איז אַרום געווען וויסט און פּוסט... אַ תוהו ובוהו... אַ יוד האָט פערלאָזט זיין פערמעגען, זיינע רייכטימער און אַרויסגעקומען אין אַ געגענט וואו עס האָט געשמעקט מיט מאַלאַריע, מיט דורשט... דאָס ווייב האָט איהם בעווייגט טאָג און נאַכט די יאָהרען: נאָך וואָס האָסט אונז אַהער געבראַכט אין דער מדבר, אונז אומצוברענגען? דער יוד האָט נישט געענטפערט, אַ שווייגער געווען, און איז אַוועק אין נאָהענטען דאָרף זיך לערנען פלאַנצען, צומאָרגענס איז דאָס איינציגע קינד אוועקגעפאַלען, געקריגען געלען פיבער און געשטאָרבען — דאָס ווייב איז געווען איינציג אַליין, נישט געוואוסט וואָס צו טאָן, געזעהען אין דעם, די שטראָף פון אייבערשטען, האָט זי איינגעפּאַקט דאָס טויטע קינד אין אַ זאַק, עס גענומען אויף די פּלייצעס און געגאַנגען ביז דער שטאָט יהודאל... צווישען יודען וואָלט עס מקבר זיין... נאָך שבעה זענען די טעג צוריק געקומען אין מדבר, אַ גאַנץ יאָהר וויינט דעם טויטען, מעהר נישט אוועק... היינט וועהען דאָרט איבער הונדערט יודישע פּויערים פּאַפּשויעס, שניידען אָן ווייץ —

טעג האָבען זיך געצויגען ווי דוממים. קיין ענדערונג אין דער לידיגקייט איז נישט געקומען. צוויי מאָל אין חודש האָט אַ וועגעלע זיך פערשלעפּט אין דער געגענט, אָנגעלאָדען דאָס ביסעל גרינס. די פּירות, און אוועק. ראובן האָט געוואָלט פערטרייבען די מרה שחורה, וואָס האָט זיך צעלייגט איבער זיין הויז און בעזיהען, די ווירטשאַפט האָל זיך צעוואַקסען, פערפלאַנצט דאָ אַ ציטרין-בוים, דאָרטען אַ פּאָמעראַנצען-בוים. די געמיטער האָבען געצערט פון דער אונהיימליכקייט. די פערלאַנגען האָבען זיך נישט געקאָנט איינוויגען אין דער אַרומיגער שטילקייט, נאָך בעפרידיגונג געגאַרט.

אַהוביב תמוז איז דער איידעם מיטסאַמאַל קראַנק געוואָרען, געקריגען לייכטען פיבער. אידער בערגעשראָקענע האָבען אַלע געוואַרט אַרום חולה. דאָס יונגע ווייבעל האָט זיך געריסען די האָר פון קאָפּ, געדראָהט אַז זי וועט זיך אַ מעשה אָנטון. אַ פערטרויערטע האָט דאָס ווייב געוויינט פאַר דעם מאַן.

— פאַר דיין עקשנות, ראובן.

— דו האַלטסט אויך מיט זיי, רבקה? — האָט ראובן אַ צעבראָכענער זיך צו איהר אַ קעהר געטון.

ער האָט צוגעזאָגט נאָכצוגעבען, פאָהרען אין שטאָט אַריין, אָפּזוכען אַ קונה. אויפ'ן דריטען טאָג איז שמעון אַראָפּ פון בעט. די שווייגער מיט דער טאָכטער האָבען לייכטער אָפּגעאָטעמט. ראובן האָט געצייילט די טעג ווען ער דאַרף האַלטען דעם צוזאָג, אָנגעשיט זיך אַ בייטעל מיט קערנער און איז אַרויס צו די עופות.

עס האָט געהויכט מיט זון-זוהעטער, מיט אַנגעטרוקענער לופט, פון די ברייטע שטחים האָט זיך פערטראָגען דאָס סקריפּען פון שווערע רעדער.

— דאַכט זיך מען פאָהרט אָן — האָט ראובן מיט אַ חשד זיך געווענדעט צום ווייב.

— ווער קאָן דאָס זיין? — האָט רבקה זיך געחידושט.

— דער וואָגען נאָך גרינס?

— עס איז דאָך ערשט תחילת-חודש!

דאָס ווייב איז אַקעגען געגאַנגען דעם געריש פון די רעדער. אַ שווערער, בעלאָדענער וואָגען האָט זיך אָפּגעשטעלט אין מיטען וועג. אַ אַנגעפּעלצטער פערשוין, מיט נישט קיין יודישער צורה, אַ פערשטויבטער, איז אַראָפּ פון וואָגען, וואָס האָט זיך געבויגען פון גרויס משא, פון פרויען פון קינדער. ער האָט נישט געוואַרט ביז מען וועט צו איהם צוקומען, פערהאַלטען די פערד אין מיטען גאַנג, און געשווייגען איבער דער געגענט:

— נעמט נישט פאַר אומגוט, מענשען, האָט איך קום אין אייער גרענעץ... כ'בין אַ גר-צדק, שטאַם פון פּראַוואָסלאַווע... צוזאַמען מיט דעם איבערגיין צום יודענטום האָב איך געקויפט דאָ אַ נחלה... כ'גיי בויען מיין הוים אויף דער צוגעזאָגטער ערד... כ'וועל ווערען אייער שכן...

אַ איבעראַשטער האָט ראובן זיך אַ ריס געטאָן פון אָרט. מעהר נישט געהערט וואָס דאָס ווייב נעמט איהם אָנזאָגען, ער איז אַריין אין שטוב, אַרויסגעבראַכט ברויט מיט זאַלץ און מיט פרייד אַנטקעגענגעגאַנגען דעם נייעם תושב.

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

ווען קאן א רעגיסטראציע-קארטע פערטרעטען א פאטענט?

יעדע זעלבסטשטענדיגע אונטערנעהמונג איז פערפליכטעט אויסצוקויפען א בעזונדערען פאטענט.

פארהאן פיל אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען, וועלכע פיהרען איינצייטיג פערקויף-שטעלען פון אייגענע אויסארבייטונגען. ענטשטייט דאן א פראגע צי ווערען אט אזעלכע פערקויפס-שטעלען טראקטירט, ווי זעלבסטשטענדיגע אונטערנעהמונגען אדער ווי בעשטאנד-טיילען פון די אייגענטליכע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען ?

און דא מוז מען קומען צו פאלגענדע אויספיהרונגען : אויב אנ'אינדוסטריע-אונטערנעהמונג פיהרט גלייכצייטיג א פערקויף פון אייגענע אויסארבייטונגען אין הורט ד"ה אין גרעסערע סכומים צו סוחרים אדער פאבריקאנטען, דארף אזא פערקויף-שטעל נישט בעטראכט ווערען פאר קיין זעלבסטשטענדיגע אונטערנעהמונג און ממילא דארף זי נישט האבען קיין בעזונדערען פאטענט.

דאגעגען אויב א פערקויף קומט פאר אין דעטייל אדער אפילו אין הורט, נאר צוזאמען מיט פרעמדע אויסארבייטונגען, ווערט ער שוין טראקטירט, ווי א זעלבסטשטענדיגע אונטערנעמונג, פאר וועלכער ס'מוז דעריבער אויסגעקויפט ווערען א ספעציעלער פאטענט.

וואס שייך דער צאל הורט פערקויף-שטעלען, וועלכע קאנען טראקטירט ווערען, ווי נישט זעלבסטשטענדיגע אונטערנעהמונגען, דארף פעסטגעשטעלט ווערען, אז אין דער זעלבער שטאט, וואו די אייגענטליכע פאבריק געפינט זיך, מעגען געפיהרט ווערען אזעלכע הורט-פערקויף-שטעלען א סך, אויסערהאלב דער פאבריק-שטאט איז אנ'אינדוסטריע-אונטערנעהמונג בערעכטיגט צו פיהרען א הורט-פערקויף אויסשליסליך נאר אין איין אייגענעם פונקט. קוים פיהרט אבער אנ'אינדוסטריע-אונטערנעמונג א הורט-פערקויף אין אייניגע שטעט. ווערען די דאזיגע אלע הורט-פערקויף שטעלען בעטראכט, ווי זעלבסטשטענדיגע אונטערנעמונגען און זיי מוזען זיך פערזעהען מיט בעזונדערע פאטענטען.

אגב דארף בעמערקט ווערען, אז אפילו קוואליפיצירטע הורט-פערקויפען (נישט זעלבסטשטענדיגע אונטערנעמונגען) זענען אויך נישט בעפרייט פון דער פליכט זיך צו בעזארגען מיט אינדוסטריע-בעשטעטיגונגען, אמת, זיי דארפען טאקע נישט אויסקויפען קיין בעזונדערע פאטענטען, זיי זענען אבער יא מחויב זיך צו בעזארגען מיט רעגיסטראציע-קארטען.

אויב מיר רעדען וועגען הורט-פערקויף פון אייגענע אויסארבייטונגען אהן א פאטענט, אויפ'ן סמך פון א בלויזע קארטע רעגיסטראצינע, מיינען מיר א פערקויף אויסערהאלב דער פאבריק. א פערקויף פון אייגענע אויסארבייטונגען אין דעטייל און אין קליינע סכומים אויפ'ן שטח פון זעלבען לאקאל, וואו די אייגענטליכע אינדוסטריע-אונטערנעמונג געפינט זיך, ווערט נישט בעטראכט פאר קיין בעזונדערע אונטערנעמונג, ממילא דארף מען נישט פאר אזא פערקויף אויסקויפען קיין ספעציעלען פאטענט און אפילו אויך נישט קיין רעגיסטראציע-קארטע.

ביי איין געלעגענהייט איז שוין כדאי אויך אויפמערקזאם צו מאכען אויפ'ן פערהאנענעם אונטערשיד פון א פערקויף-שטעל ביז א לאגער.

א לאגער הייסט איין אדער עטליכע פעראייניגטע אוביקאציעס, וועלכע געהערען צו איין האנדעלס אדער אינדוסטריע-אונטערנעהמונג, וואס דינען אויסשליסליך צו מאגאזינירען, טרוקענען, רייניגען, סארטירען, איבערלאדענען אדער פאקען סחורות, רויה-שטאפען, מאטעריאלען עווענטועל מאשינען אדער אנדערע ווערקען, אלענפאלס טארען אין אזא לאגער נישט געשלאסען ווערען קיין שום געשעפטליכע טראנזאקציעס און ער טאר בכלל נישט האבען דעם כאראקטער פון א האנדעלס-אונטערנעהמונג.

יעדער אזעלכער לאגער מוז זיין פערזעהען מיט א בעזונדערע רעגיסטראציע-קארטע.

דערביי מוז מען אבער אויך געדענקען, אז אויפ'ן סמך פון א פאטענט 1-טער האנדעלס-קאטעגאריע מעג מען האלטען אזעלכע לאגערן אויפ'ן גאנצען שטח פון דער מדינה, א צווייטע קאטעגאריע האנדעלס-פאטענט בערעכטיגט צו בעזיצען אזעלכע לאגערן אנ'אומבעגרעניצטע צאהל אבער נאר אויפ'ן שטח פון דער זעלבער שטאט וואו די געגעבענע האנדעלס-אונטערנעהמונג געפינט זיך. א פאטענט דריטע קאטעגאריע דערלויבט צו האלטען נישט מעהר, ווי 2 לאגערן און דאס אויך נאר אין זעלבען הויז, וואו דאס געשעפט געפינט זיך.

האנדעלס-אונטערנעהמונגען פון 4-טע קאטעגאריע איז איבערהויפט פערבאטען צו בעזיצען לאגערן.

י. אינפעלד.

וויכטיגע בעשטימונגען וועגען דער נייער סקארבאווע עקזעקוציע-פראצעדור

1. עקזעקוציע צו חובות

אנ'עקזעקוציע לויט דער נייער סקארבאווער פראצעדור קאן מען ווענדען נישט בלויז צו חפצים אדער געלד. נאר אויך צו חובות אדער אנדערע פערמעגענס-רעכט, וועלכע דער בעל-חוב האט צו פאדערען ביי א דריטען פערזאן. אין דעם פאל איז אלס איינס צי ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'איינמאליגען חוב אדער וועגען א פעריאדישע התחייבות (ארבייטס-לוין, דירה-געלד).

די זאיענטשע רעכענט זיך פאר געענדיגט מיט דעם מאמענט, ווען דעם בעל-חוב איז איבערגעגעבען געווארען די אויפפאדערונג פון אורזשאנד סקארבאווי. אומאפהענגיג דערפון איז דער פערזאן, ביי וועמען ס'איז געלעגט געווארען א סעקוועסטר, מחויב צו געבען דעם אורזשאנד סקארבאווי אין משך פון א וואך געהעריגע ערקלערונגען בנוגע דעם עצם חוב. אין נגעגנפאל טראגט ער פעראנטווארטליכקייט פאר עווענטועלע שאדענס.

דעסגלייכען איז מחויב דער פערזאן, פאר וועמענס חוב דער סעקוועסטר ווערט געלייגט, צו ערטיילען דעם אורזשאנד אלע אינפארמאציעס, וועלכע זענען נויטיג בכדי אויפצומאהנען דעם חוב.

בכלל דארף מען געדענקען, אז בנוגע בעטרעף פון געמאנטען חוב נעמט דער אורזשאנד סקארבאווי מיט'ן מאמענט פון דער זאיענטשע אויטאמאטיש איבער אלע רעכט פון אייגענטליכען מאנער :

2. צייטווייליגער ארעסט

אויב ס'איז פאראן א סכנה, אז דער בעטראפענדער חוב וועט אין פערפליכטענדען טערמין נישט קענען אויפגעמאנט ווערען, קאן דער חוב געזיכערט ווערען נאך אפילו פאר'ן צאהלונגס-טערמין.

אין אזא פאל מעג דער אורזשאנד סקארבאווי פעראָרדנען א זאיענטשע פון די בעוועגליכע חפצים פון בעל-חוב, ארויסגעבען א פערבאט זיי צו פערקויפען, פער'משכנען און צו דיספאנירע מיט די איהם שולדיגע חובות און פערמעגענס-רעכט.

3. קלאגעס וואס שייך עקזעקוציעס

אויב דאס געזעץ דערלאזט אנ'אנקלאגע געגען א דעציזיע פון אורזשאנד סקארבאווע, איז עס נאר ענטגילטיג צו דער איזבא סקארבאווי, די אפעלאציע מוז דערלאנגט ווערען דורך דער פערמיטלונג פון זעלבען אורזשאנד אין משך פון 14-טעג נאכ'ן דערהאלטען די פערקלאגטע דעציזיע.

די דערלאנגטע אפעלאציע דארף ווערען אויספירליך בעגרינדעט, די געמאכטע פארוואורפען און די בעהויפטונגען מוזען געשטיצט ווערען דורך ממשות'דיגע בעווייזען.

אלגעמיינע טענות אדער כתם בקשות ווערען נישט בעריקזיכטיגט.

ווי ס'זאל נישט זיין האלט דאס דערלאנגען אנ'אפעלאציע דערווייל נישט אפ דאס אויספיהרען די פערקלאגטע דעציזיע.

געגען נישט פארשריפטמעסיגע האנדלונגען פון די עקזעקוציע ארגאנען קאן מען דערלאנגען אנ'אנקלאגע אויסשליסליך צום בעטרעפענדען אורזשאנד סקארבאווי אין משך פון די נאהענטסטע 8 טעג.

אין—

גאלדע די שניידערין פון אלעקסאנדער גאס וועט לאנג געדענקען די ערשטע חופה-נאכט מיט'ן זעקסטען מאן

פאר'ן דאזיגען שפאס זענען אבער שיער נישט 2 שטיבל-קונדסים געגאנגען זיצען 2 חדשים

(טשעסטאווער פראצעס אין היגען שטעטישען געריכט)

אויף אלעקסאנדער גאס אין א הויז, וואס איז בעוואוינט דורך לויטער יודישע שכנים, אלע חסידישע מענשען, פיהרט א דאמען-שניידער ווערקשטעל א געוויסע גאלדע ליאס.

גאלדע איז א יודענע שוין איבער די 40-ער אבער נאך א גענוג לייטישע און רייצענדע, דערצו איז זי אויך ממש א קינסטלערין אין איהר פאך און איז דעריבער תמיד בעווארפען מיט דער בעסטער ארבייט אזוי, אז וואס שייך פרנסה, קאן זי דרייסט פערשטעקען גאנצע דריי היינטיגע ענערגישע מאנספערזאנען.

אפשר טאקע דערפאר קאן זיך גאלדע פערגינען דאס פערגעניגען צו האלטען כסדר אין איין טוישען איהרע מענער. נישט ווי און נישט ווען עקספעדירט זי איין מאן און איידער וואס און איידער ווען שאפט זי זיך שוין א צווייטען בכדי איהם צוהאלטען א געוויסע צייט און דערנאך אויך איהם איבערצוטוישען ווידער אויף א דריטען. איצט האלט זי שוין מיט מזל ביים זעקסטען לויט דער רייה און ווער ווייסט, ביז צום וויפילטען זי וועט נאך אזוי אנציהען.

איבעריגענס וואלט דאס קיינעמ'ס מאבעס דאגה נישט געווען, ווען גאלדע וואלט נישט בעהאט קיין קורצען זכרון און אלעמאל פערגעסען, איידער זי נעמט זיך א נייעם מאן פרידהער אפצוגטן דעם אלטען.

אזא עולה קאנען איהרע פרומע שכנים בשום אופן נישט פערטראגען. זיי האלטען אין איין מורמלען און פליאטקעווען, קריצען מיט די ציין און טייטלען מיט די פינגער, גאלדע האט זיי אלע אין לויוויטש און קוקט זיך שוין ארום נאכ'ן א נייעם בייטעלטער.

ענדליך האבען זיך געפונען צוויי שטיבל-קונדסים, וועלכע האבען בעשלאסען דער חציפה אפצוטון א שפיצעל. געווען איז דאס אנ'ערך דריי וואכען פאר ראש השנה, ווען גאלדע האט זיך א היימגעברענגט צו פיהרען דעם איצטיגען זעקסטען מאן. דאס פארפאלק האט זיך געפונען אין סאמע ברען פון דער ערשטער חופה-נאכט דאמאל האבען ביידע דערמאנטע קונדסים צוזאמענגעשלעפט פון אלע עקען הויף צובראכענע טישען, אלטע קאסטענס, גרויסע שטיינער, אלס אוועקגעלייגט פאר גאלדעס טיר און דערמיט פערבאריקאדירט דעם ארויסגאנג. שפעטער זענען די זעלבע חברהלייט ארויפגעקראכען אויפ'ן בוידעם, אדורכגעבויערט א פאר שפאלטען אין סופיט אקוראט איבערן בעט פון יונגען פארל און אויף זיי ארויפגעלאזט א פול פאמעשעל מיט שמעקעדיגע פליסיגקייטען.

ס'איז זיך גארגישט פארצושטעלען, ווי אזוי דאס אפגעצוואגענע פארל האט אויפגענומען דעם נאסען קבלת-פנים די שמוץ-באד האט אנגעמאכט אנ'אמת'ן חורבן אין שטוב, א תל געמאכט פון גאנצען בעטגעוואנד.

זייער בהלה איז געווארען נאך גרעסער, ווען זיי זענען צו צו דער טיר און נישט געקאנט ארויס. אויף זייערע געוואלדען און געשרייען זענען זיך צוזאמענגעלאפען די שכנים, מ'האט אוועקגערוימט די באריקאדען, מ'איז אריין אין שטוב, דאן האט מען ערשט דערזעהען דעם אמת'ן מעמד. די שכנים האבען זיך ממש געקאטשעט פון געלעכטער און זיך פריילעך געמאכט אויפ'ן חשבון פון דער איבערגעשראקענער גאלדע און [illegible]

וואס איז געווארען מיט די קונדסים ? זיי וואלטען געוויס ענטקומען און קיינער וואלט נישט געוואוסט ביז היינט, ווען'מענס שטיקעל ארבייט דאס איז געווען, ווען זיי פערשיטען זיך נישט אליין.

פארגעקומען איז דאס אט ביי וועלכע אומשטענדען :

אזוי ווי די חברה האבען אפגעפון די מלאכה זענען זיי נישט ארויס מיט'ן גלייכען וועג דורכ'ן הויז, נאר זיי איז איינגעפאלען א שמע קולינו איבערצושפרינגען איבער א הויף-פלעטל. וואס גרעניצט זיך מיט א קווער-געסעל, דער ערשטער איז אדורך בשלום, דעם צווייטענס קאפאטע האט זיך אבער בעת'ן שפרינג פערפלאנטערט אין פלויט און ער איז געבליבען א ווייל אזוי הענגען.

אינדעם איז אנגעקומען א פאליציאנט און טרעפענדיג דעם בחור אין אזא משונה'דיגע פאזיציע האט ער איהם פערהאלטען. דערווייל האבען זיך אנגעהויבען שחרצוטראגען גאלדעס געוואלדען פון יענער זייט פלאט.

דאס פערהאלטענע בחור'ל איז אלוא געצוואונגען געווען אויסצוזאגען די גאנצע מעשה פון חדר און ער האט אויך צום עסק צוגעפוצט זיין ענטלאפען חבר'ל.

ביידע חברה'לייט זענען געשטעלט געווארען פאר'ן היגען שטעטישען געריכט און זענען פאר דעם שפאס אנומאל פערמשפט געווארען צו צוויי חדשים ארעסט. די שטראף איז זיי אבער אויפ'ן סמך פון דער אמנעסטיע געשאנקען געווארען.

ארגוס.

אינטערעסאנטע שטראף-געזעצע

פליכט זיך צו לעגיטימירען

יעדער בירגער איז זיך מחויב צו לעגיטימירען, אויב א בערופענער דערצו אמט אדער בעאמטער פאדערט עס. פאר ענטזאגען זיך אויסצופיהרען די דאזיגע פאדערונג דראהט א געלדשטראף אין דער הויך ביז 3 טויזענד זלאטעס אדער ארעסט אויף א טערמין ביז 3 חדשים.

פונקט אזא שטראף-רעפרעסיע קאן דעסגלייכען אנגעוואנדען ווערען לגבי א פערזאן, וועלכע פיהרט אריין בייזווילליג אין א טעות די זעלבע מאכט בנוגע זיין אידענטישקייט אדער בנוגע די אידענטישקייט פון אנ'אנדערען פערזאן, וועלכע גיט אן פאלשע פרטים בנוגע זיין בירגערשאפט בעשעפטיגונג אדער וואוין-ארט.

קאמפעטענץ פון די שטעטישע געריכטען

דער קאמפעטענץ פון די שטעטישע שטראף געריכטען אינטערליגען כלערליי פערברעכענס, פאר וועלכע די קאדעקס-בעשטימונגען זעהען פאר א פרייהייטליכע שטראף אויף א טערמין ביז 2 יאהר. א דאנק דעם זענען די שטעטישע געריכטען בערופען צו משפט'ן פאר פאסעריי, גנבה, צואייגענונג, שווינדעל, דאפעלט מאנען, ליכווע, שאדיגען אנפערטרויטע אינטערעסען, אויב ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'אביעקט אין דער ווערט ביז 1 טויזענד זלאטעס.

דער אומשטאנד, וואס דער בעשולדיגטער בעגייט דעם זעלבען פערברעכען נאכאמאל, וואס ר'איז בכלל א פראפעסיאנעלער פערברעכער אדער ד'ווייזט ארויס פערברעכערישע נייגונגען, הגם דאס פערשארפט די דראהענדע רעפרעסיע פאר די בעגאנגענע פערברעכענס, ענדערט אבער נישט די קאמפעטענץ פון געריכט צו משפט'ן די דאזיגע פערברעכער.

—ער.

נייער פאלקסבלאט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאָנערשטאָג כה 24 מרחשון תרצ"ג

נאָוועמבער
זון-אויפגאַנג 6.49
זון-אונטערגאַנג 3.50

טאָג-נאָטיצען

שטייער-אויסמעסטונג

מיר שטעהען יעצט פאַר דער בעשטעטיגונג פון נייע מיטגלידער פון די שאַצונגס-קאָמיסיעס פאַר הכנסה-שטייער, וועלכע וועלען אָנהויבען זייער טעטיגקייט דעם 1. יאַנואַר 1933. ערשט נישט לאַנג האָבען אויך זייער קאַדענץ אָנגעהויבען די נייע שאַצונגס-קאָמיסיעס פאַר'ן אומזאַץ-שטייער. עס הייסט אַלזאָ, אַז נייע מענשען נעהמען איבער די שאַצונג פון די הויפּט-שטייערן, וועלכע דער בירגער מוז צאָהלען. עס איז דעריבער כדאי אָפּצושטעלען זיך נאָך אַ איבעריג מאָל אויף דעם אופן, ווי אַזוי עס געהט צו די אָרדנונג ביים אָבמשפּט'ן יעדען סוחר, פאַבריקאַנט אָדער האַנדווערקער, ווי הויך עס זאָל אויסזעהען אין בעטרעפענדען יאָהר דער שטייער, וועלכען ער זאָל צאָהלען.

יעדע שאַצונגס-קאָמיסיע פאַר אומזאַץ בעשטעהט פון 10 מיטגלידער און פון הכנסה פון 12 מיטגלידער אין יעדען שטייער-אַמט. עס איז פאַרשטענדליך, אַז אַ גרופּע פון 10 אָדער 12 פּערזאָן קענען נישט רעפּרעזענטירען אַלע עקזיסטירענדע בראַנזשעס.

אויך דער געזעצגעבער האָט איינגעזעהן, אַז 12 פּערזאָן קענען נישט רעפּרעזענטירען אַלע בראַנזשעס און פאַכען און עס איז דעריבער געשאַפען געוואָרען די אינסטיטוציעס פון אונטערקאָמיסיעס. די אונטער-קאָמיסיעס האָבען נישט קיין שטענדיגע מיטגלידער. זיי ווערען נאָר צוזאַמענגערופען לויט בראַנזשעס און פאַכען פאַר די זיצונגען פון די שאַצונגס-קאָמיסיעס. עס זענען אַזוי גערופענע זאַכקענער און מיט רעכט: 3 פאַכמענער פון דער זעלבער בראַנזשע מוזען קענען דעם גרעסטען טייל פון זייערע חברים און וויסען ווי הויך דער שטייער ברויך אויסגעמאָסטען צו ווערען. די שטענדיגע שאַצונגס-קאָמיסיעס ברויכען לויט'ן געזעץ צו בעקומען די דעציזיעס פון די פאַכקאָמיסיעס און דאָס זאָל דינען אַלס יסוד ביים אויסמעסטען דעם שטייער. די זאַכקענער געבען אויך אין אַ געוויסער מאָס דאָס מאַטעריאַל, לויט וועלכען דער רעפערענט מוז זיך ריכטען ביים צוזאַמענשטעלען זיין פאָרשלאַג פאַר דער הויפּט-קאָמיסיע. אַזאַ סיסטעם וועלכעס איז פאָרגעזעהן דורכ'ן געזעצגעבער קען ווירקליך ברענגען צו אַ יושר'דיגע פערטיילונג פון דער שטייער-לאַסט.

וואָס זעהען מיר אָבער אין דער פּראַקטיק? די זאַכקענער ווערן ווירקליך גערופען רעגולער פאַר דער אויסמעסטונג פון יעדען שטייער אָבער די אַרבייט ווערט נאָר אָפּגעטון צוליב 2 טעמים: ערשטענס ווייל דאָס געזעץ זעהט עס פאָר און דער שטייער-אַמט מוז דעריבער די קאָמיסיעס אויסהערען און אויך צוליב דעם, ווייל עס נוצט פון צייט-צו-צייט דעם רעפערענט, ווען די קאָמיסיעס געבען אויף אַ גרעסערען אומזאַץ אָדער הכנסה, ווי דער רעפערענט האָט פאָרגעזעהן. דאַמאָלס ווערט דער חומר הדין אויסגעפיהרט מיט זיין גאַנצער שטרענגקייט, אין אַנדערע פאַלען אָבער רעכענט זיך דער רעפערענט איבערהויפּט נישט מיט דער מיינונג פון דער קאָמיסיע און דער הויפּט-קאָמיסיע ווערט די דעציזיע פון דער פאַכקאָמיסיע גאָרנישט פאָרגעלעגט.

ביי דעם שנעלען טעמפּאָ, אין וועלכער די שאַצונגען פון דער קאָמיסיע געהט דורך איז ווירקליך שווער צו פאַרלאַנגען ביי יעדען פאַל אַלע אינפאָרמאַציעס, וועלכע וואָלטען געקאָנט די שאַצונגס-קאָמיסיעס אויפקלערען וועגען אומזאַץ און הכנסה-שטאַנד פון דעם צאָהלער. עס ווערט צוואַר געטון, אָבער נאָר אין דעם פאַל, ווען דער בירגער, וועלכער ווערט געמשפט איז צופעליג בעקאַנט איינעם פון די קאָמיסיע-מיטגלידער, אין אַנדערע פאַלען און דאָס אין 80% איז די מיטאַרבייט פון דער קאָמיסיע ביי דער בעשטייערונג, נאָר אַ אָפיציעלע, ווייל פאַקטיש האָט די קאָמיסיע קיין שום ווירקונג אויפ'ן רעזולטאַט פון דער אויסמעסטונג.

דאָס איז אַ אונאָרמאַלע לאַגע, וועלכע דאַרף געענדערט ווערען און נור אַזאַ ענדערונג איז אימשטאַנד צו זיכערן אַ גלייכמעסיגע בעשטייערונג. מיר שטעלען זיך די רעפאָרם פאָר אויף פאָלגענדען אופן: ביים יעצטיגען סיסטעם בעקומט די קאָמיסיע פון רעפערענט ביי דער זיצונג נאָר די וויכטיגסטע אינפאָרמאַציעס, אָהן וועלכע דער שטייער וואָלט נישט געקאָנט איינגאַנצען ערלעדיגט ווערען דורך דער קאָמיסיע. דער רעפערענט לעזט פאָר דעם נאָמען, אַדרעס, פאַך און די הויך פון שטייער און דערמיט איז דער ענין ערלעדיגט אויב קיינער פון די מיטגלידער רופט זיך נישט אָן. אַ קאָמיסיע-מיטגליד רופט זיך אָבער נאָר אָן דאַן ווען ער קען די פּערזאָן וועמענס נאָמען עס איהם בעקאַנט.

ביי דער דיסקוסיע שווימען שוין אַרויף פערשידענע איינצעלהייטען וועלכע קענען האָבען אַ ווירקונג ביים אויסמעסטען פון שטייער, כדי ווירקליך לויט מעגליכקייט, יושרדיג צו שאַצען מוז דער קאָמיסיע פאָרגעשטעלט ווערען אויך אַנדערע אינפאָרמאַציעס. יעדער שטייער-צאָהלער מוז ביי דער בעראַטונג פאָרגעשטעלט ווערען מיט פאָלגענדע איינצעלהייטען. נאָמען, אַדרעס, פאַך, דעציזיע פון די זאַכקענער, די הויך פון אומזאַץ, די הויך פון הכנסה אין פאָריגען יאָהר און דער פאָרשלאַג פון רעפערענט. דעם הויפּטאַכט מוז געלעגט ווערען אויף די דעציזיע פון די זאַכקענער און אויף די הויך פון אומזאַץ אָדער הכנסה פון פאָריגען יאָהר. די דאָזיגע אינפאָרמאַציעס וועלען שוין בעוועגען די שאַצערס זיך צו דערוויסען, פאַרוואָס דער פאָרשלאַג פון רעפערענט איז העכער פון דער דעציזיע פון די זאַכקענער אָדער פון דער הויך פון דעם שטייער אין פאָריגען יאָהר. דער רעזולטאַט פון אַזאַ אָרדנונג איז גאָרנישט אָפּצושאַצען.

מען מוז אָבער וויסען, אַז קיין שטייער-אַמט וועט גוטוויליג נישט איינגעהען אויף אָנצוגעבען די אַלע איינצעלהייטען ביי יעדען פאַל און די קאָמיסיע-מיטגלידער וואָס וועלען דאָס פאַרלאַנגען, וועלען ווירקליך אויסגעזעצט זיין צו ליידען אונאַנגענעהמליכקייטען מצד דעם שטייער-אַמט, דען די פּראַצעדור וואָלט פאַרלענגערט די צייט פון ערלעדיגען די אויסמעסטונג מיט זיכערע 50 פּראָצ. אַזאַ רעפאָרם וואָלט געקאָנט דורכגעפיהרט ווערען דורך אַ צירקולאַר פון מיניסטעריום און היות דאָס איז אין הסכם מיט'ן געזעץ איז עס נישט שווער דורכצופיהרען.

דאָ פיהלט זיך ווירקליך די נויטווענדיגקייט פון אַ צוזאַמענאַרבייט פון צייט צו צייט פון די ווירטשאַפטליכע זעלבסטפערוואַלטונגס-אָרגאַנען, עס איז אַ קאַפּיטעל פאַר זיך, ביי אַ געמיינזאַמע אַרבייט פון דער האַנדעלס-קאַמער מיט דער האַנדווערקער-קאַמער וואָלט אַזאַ זאַך לייכט ערלעדיגט געוואָרען. עס וואָלט געלוינט, אַז די אינסטיטוציעס זאָלען זיך דעריבער אַביסעל פאַרטראַכטען.

ב. פרוינד.

רעדעס פון פּראָקוראָר און פערטיידיגער

אויפ'ן פּראָצעס פון די לינקע פּ. פּ. ס.

14-טער טאָג

נאָכ'ן עפענען די געכטיגע געריכטס-פערהאַנדלונגען, האָט בעקומען אַ וואָרט דער וויצע-פּראָקוראָר מאַנדעצקי.

זיין רעדע, וואָס האָט געדויערט דריטהאַלבע שעה, האָט דער פּראָקוראָר בעגרינדעט די פאָרוואורפען, וואָס געפינען זיך אין בעשולדיגונגס-אַקט אַז די לינקע פּ.פּ.ס. איז געווען אַנ'עקספּאָזיטור פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין פּוילען.

אַלס בעווייז דערצו, זאָגט דער פּראָקוראָר, קאָן דינען דער פאַקט, וואָס בעת די וואַהלען האָבען די לינקע פּ. פּ. ס. געשטימט אויף די זעלבע ליסטעס וואָס די קאָמוניסטען. נאָכדעם ווי ער שטעלט זיך נאָך אָפּ אויף אַ רייה מאָמענטען, וואָס זענען סימנים פון קאָמוניסטישע אַרבייט מצד די לינקע פּ. פּ. ס. זאָגט דער פּראָקוראָר, אַז די לינקע פּ.פּ.ס. זענען דורך זייער לעגאַליטעט געווען אַ סך שעדליכער ווי די קאָמוניסטען, וועלכע זענען אומלעגאַל.

ווייטער געהט דער פּראָקוראָר איבער צו רעדען וועגען די בעשולדיגטע, שטעלט זיך אָפּ אויף יעדען בעזונדער און רעכענט אויס אַלע בעווייזען, אויפ'ן יסוד פון בעשולדיגונגס-אַקט און עדות, וואָס בעשטעטיגען די שולד פון די בעשולדיגטע.

וועגען בעשולדיגטען אַלינגער, זאָגט דער פּראָקוראָר, אַז יענער האָט זיך בעקלאָגט, אַז מען האָט ביי איהם אויף אַ צוואַנגס-אופן אַרויסגעפּרעסט זיינע ערקלערונגען. איז אָבער גענוג אָנצוּווייזען אויף אַלינגער'ס טעטיגקייט, כדי מען זאָל זיך איבערצייגען, אַז ער איז אַ וויכטיגער טוער ביי די לינקע פּ.פּ.ס. ער האָט פיגורירט אויף אַ פאַלשען נאָמען, ווען ער האָט דערזעהן, אַז פּאָליציי שפּירט איהם נאָך. עס איז נישט מעגליך, אַז אַלינגער איז געקומען קיין לאָדז וועגען אַרבייט, ווייל אַלס אינזשינער ספּעציאַליסט פון נאַפט, איז אין לאָדז פאַר איהם נישט געווען קיין אַרבייט. אַלינגער איז געקומען קיין לאָדז נישט וועגען בעשעפטיגונג, נאָר אויף פּאַרטיי-אַרבייט. אַלינגער'ס שולד איז קלאָר.

נאָכדעם ווי ער רעדט נאָך וועגען די בעשולדיגטע: גאָטקאָווסקי, גלאָוואַצקי, ליטווין, בעקומט דאָס וואָרט פּראָקוראָר קאָמאַראָווסקי, וועלכער רעדט וועגען די בעשולדיגטע: רוסאַק, שימטשאַק, וויטעראַן, קאַסאָווסקי, טשערווינסקי, וולאָדאַרסקי און קעמפּינסקי און שטיצט אונטער דעם בעשולדיגונגס-אַקט.

פּראָקוראָר מאַנדעצקי נעהמט נאָכאַמאָל דאָס וואָרט. ער רעדט וועגען דעם בעשולדיגטען ספּאַלעק און בעצייכנט איהם אַלס דעקלאַרירטען אויפהעצער. ער פיהרט אויך אויס, אַז די לינקע פּ.פּ.ס. האָבען געשטרעבט צו שאַפען אַ פּויערים- און אַרבייטער-רעגירונג און דאָס שאַפען אַזאַ רעגירונג קען נישט געשעהן אָהן אַ קאַמף. מען קען דעריבער נישט אָנווענדען געגען די אָנגעקלאַגטע קיין שום מילדערע אומשטענדען און בעט אַ שטרענגען אורטייל.

מצד דער פערטיידיגונג

נעהמט דאָס ערשטע וואָרט אַדוו. דוראַטש, דער פערטיידיגער פון גאָטקאָווסקי, ספּאַלעק, אַנישעווסקי, אַלינגער, פּאַצאַנאָווסקי און פּשיבישעווסקי.

אַדוו. דוראַטש פּאָלעמיזירט מיט'ן פּראָקוראָר. ער זאָגט, אַז די לינקע פּ.פּ.ס. איז אַנ'אָפּצווייג פון די פּ. פּ. ס. און איז נאָר די אמת'ע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי. די סימפּאַטיעס פון די לינקע פּ. פּ. ס. צום קאָמוניזם, איז פערשטענדליך, נאָר צי קען מען בעשטראָפען פאַר סימפּאַטיעס? עס איז בעוואוסט, אַז מען קען זיין אין דער איבערצייגונג דער הייסעסטער קאָמוניסט און אויב מען געהערט נישט אָפיציעל צו דער פּאַרטיי קען מען נישט בעשטראָפט ווערען.

ווייטער וואָרפט אַדוו. דוראַטש אָפּ די אויספיהרונגען פון די פּראָקוראָרען און בעווייזט, אַז דער בעשולדיגונגס-אַקט איז נישט בעגרינדעט.

עס רעדען נאָך די אַדוואָקאַטען: ווינאַווער, אַפּטערגוט און וואַכטעל. נאָך זייערע רעדעס ווערט די זיצונג איבערגעריסען ביז היינט.

פון האַנדעלס-געריכט

דערלויבט צו לאָזען אין בעטריב די פאַבריק „סעטאַם". — ראַדאָמער סוחר דעקט דער באַנקראָטירטער לאָדזער האַנדעלס-באַנק אַ חוב 5400 דאָלאַר

אויף דער געסטריגער זיצונג פון האַנדעלס-געריכט, איז אָפּגעגעבען געוואָרען אַ געריכט פון דער אופּאַדלאַשטש-מאַסע פון דער פירמע „סעטאַם".

דער קוראַטאָר האָט געבעטען אַראָפּצונעמען דעם זיגעל, און לאָזען אין בעטריב די פאַבריק, כדי אויסצופּערטיגען די סחורה.

דאָס געריכט האָט ערלויבט צו לאָזען אין בעטריב די פאַבריק. אַלס ריכטער־קאָמיסאַר איז בעשטימט געוואָרען דער האַנדעלס-ריכטער יוזעף יאַניצקי.

* * *

דער סינדיק פון דער באַנקראָטירטער לאָדזער האַנדעלס-באַנק, האָט זיך געווענדעט צום געריכט צו בעטראַכטען די ביטע און אַרויסצוגעבען אַ דעציזיע. פון דער ביטע איז צו זעהען, אַז דער קרעדיטאָר פון דער ראַדאָמער אָפּטיילונג פון דער באַנק ה' בוימאַן פון ראַדאָם איז דער באַנק שולדיג געווען 10 טויזענד דאָלאַר, וועלכע איז אין יאָהר 1931 רעדוצירט געוואָרען אויף 7000 דאָלאַר.

בוימאַן האָט אין יאָהר 1926 אָפּגעשריבען דער באַנק זיין היפּאָטעקען־טייל פון זיין גוט „סמאַר־לאַרי" אין קאָזולער קרייז.

דאָס קריגס-מיניסטעריום וואָס האָט געוואָלט אָפּקויפען דעם פערמעגען, האָט עס אָפּגעשאַצט אויף 400 טויזענד זל. פון וועלכע ס'האָט געוואָלט אויסגעצאָהלט ווערען דער באַנק 7400 דאָלאַר. די סומע האָט געוואָלט אויסגעצאָהלט ווערען די באַנק ערשט נאָכ'ן אָפּריניגען דעם היפּאָטעק.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס דאָס קריגס-מיניסטעריום האָט פערקלענערט די אָפּשאַצונג פון 435000 אויף 400000 זל. האָט בוימאַן ערקלערט, אַז ער איז נישט אומשטאַנד צו בעצאָהלען די פערלאַנגטע סומע. ער האָט פאָרגעלעגט 5400 דאָלאַר.

דאָס געריכט האָט דעם סינדיק דערלויבט צו רעדוצירען די סומע פון 7400 אויף 5400 דאָלאַר. דאָס גאַנצע אויב די סומע וועט אין משך פון אַ חודש בעצאָהלט ווערען.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופּאַדלאַשטש פון ברוך לעווקאָוויטש (פּעטריק. 62) איז אויפ'ן אָרט פון אָפּגעטרעטענעם ריכטער־קאָמיסאַר, נאָמינירט געוואָרען דער האַנדעלס-ריכטער מאַריאַן טעמפּעלהאָף.

* * *

דער סינדיק פון דער געפאַלענער פירמע „סטעפאַן אַנגערשטיין", האָט זיך געווענדעט צום געריכט מיט דער ביטע, איהם צו ערלויבען צו דיסקאָנטירען וועקסלען פון פערקויפען די מאַשינען.

דאָס געריכט האָט די ביטע אָפּגעוואָרפען.

געהיימנישפולע ליבעס-טראַגעדיע אויף גלובנא-גאַס

ליבהאַבער דערשיסט זיין געליבטע, אַ פערהייראַטע פרוי און זיך אַליין צום טויט

(2) אויף גלובנא 46, האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט אַ מוראדיגע ליבעס-טראַגעדיע פון וועלכע ס'זענען געפאַלען 2 קרבנות.

אויף גלובנא 46, וואוינט דער 32-יעהריגער עלעקטראָ-אַרבייטער יאַן קובאַצקי. ווען ק. איז נעכטען 3 נאָכמיטאָג אַהיימגעקומען פון דער אַרבייט, האָט ער געטראָפען די טיר פערשלאָסען. ווען ק. האָט גענומען קלאַפּען אין דער טיר, האָט זיך פון אינווייניג געהערט צוויי ריוואָלווער-שאָסען און דערויף קרעכצען. ווען קובאַצקי האָט צוזאַמען מיט'ן סטרוזש אויפגעריסען די טיר האָט זיך פאַר זיי פאָרגעשטעלט אַ שרעקליך בילד: אויף דער פּאָדלאָגע זענען געלעגען אין אַ קאַלוזשע בלוט קובאַצקי'ס פרוי און אַ פרעמדער מאַנספּערזאָן, וועלכער האָט זיך שפּעטער אַרויסגעשטעלט פאַר דעם 38 יעהריגען וולאַדיסלאַוו סאָבאָטשינסקי פון וואַרשע (כמיעלנאַ 7).

וועגען די סבות פון דעם דאָפּעל-מאָרד געהען אָן פערשידענע השערות. ס'איז מעגליך, אַז סאָבאָטשינסקי איז ספּעציעל געקומען קיין לאָדז, כדי צו נעמען קובאַצקי'ס פרוי, מיט וועלכער ער איז געווען אין אינטימע ליבעס-בעציהונגען. קיין בעשטימטעס לאָזט זיך אָבער נישט זאָגען, מחמת ביידע זענען טויט. דער מאַן קובאַצקי גיט אויך נישט קיין ערקלערונגען, מחמת ער איז שטאַרק איבערגערודערט.

אויפ'ן אָרט פון דער בלוטיגער טראַגעדיע, איז באַלד אָנגעקומען די אויספאָרשונגס-מאַכט, וועלכע פיהרט אָן אויספאָרשונג.

ביידע טויטע קערפּער'ס זענען אונטער אַ פּאָליציי-שמירה איבערגעלאָזט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

ווי די שכנים פון הויז גיבען איבער, איז יאַן קובאַצקי אַ שטילער אַרבייטסזאַמער מענש. און אַרבייט אין דער עלעקטראָווניע שוין אַ סך יאָהרען.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסע מעכטיגע דראַמע א.ג.
אוואַנטוריסטין
אין די הויפּט-ראָלען:
Gina Magnes, Gabriel Gabrio
אויסערן פּראָגראַם: דראַמע פון אַ פרויען-נשמה א.נ. „די זינדיגע פרוי"
מיט Bille Dove אין די הויפּט-ראָל
נעכסטער פּראָגראַם: „סערזשאַנט X"
מיט איוואַן מאָזשוכין.
אָנהויב פון די סעאַנסען טעגליך 4 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג 12 אַ זייגער בטאָג.

אנ'איינברוך אין ראדאגאשטשער פאסט-אמט

(2) אין ראדאגאשטשער פאסט-אמט, פאהארעווסקי 12, האבען גנבים ביינאכט אויסגעהאקט א לאך אין סופית דורך וואנען זיי האבען זיך אריינגעקריגען אין לאקאל.

די גנבים האבען אבער געהאט א טעות אין חשבון. זיי האבען אויפגעבראכען אלע שלעסער און שופלעדער נאר קיין געלד האבען זיי דארט נישט געפונען. פון דער אייזערנער קאסטע האבען זיי אויפגעבראכען דאס שלאס און פון דארט ארויסגענומען פאסט-מארקען אויף א סומע פון 503 זל. 35 גר.

די איינברעכער זענען נעלם געוואָרען. די פאליציי איז שוין אויף זייערע שפורען.

אויף די ווירטסלייט ליידען פון קריזיס
פערזאמלונג אין הויז-בעזיצער-פעראיין

(2) אין צענטראלען הויז-בעזיצער-פעראיין איז פארגעקומען א פערזאמלונג מיט דער בעטייליגונג פון פארשטעהער פון אנדערע הויז-בעזיצער-פעראיינען, אויף וועלכער ס'איז בעטראכט געוואָרען די לאגע פון די הויז-בעזיצער. די סיטואציע אויפ'ן דירות-מארק, וועגען פערקלענערען דירה-געלד און שטייער-פראגע, וועגען פארצעלירען גרויסע דירות אויף קלענערע א. אנד.

ס'איז בעשלאסען געוואָרען, צו אינטערווענירען וועגען די הויכע קאמונאלע שטייער פון אומבעוועגליכע גיטער.

מיסברויכען אין כאינערשעכט-הויז
געוועז. פאכטער אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

(2) נאך דער ענטדעקטער אפערע אין שטאָטישען שעכט-הויז, איז איצט אקטועל געוואָרען די פראגע וועגען די מיסברויכען אין כוינער שעכט הויז.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זענען געזעסען אין קרייז-געריכט געוועזענע די פאכטער פון כוינער שעכט-הויז: שמעון בלאט. זיין שטילער שותף מרדכי גענדעל רובין. זיין זוהן גבריאל רובין, דער בוכהאלטער און דער קאסיר פון שעכט-הויז, וועלכע האבען אויסגעפיהרט סיסטעמאטישע מיסברויכען.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און פערטיידיגער, איז דאס געריכט איבערגעריסען געוואָרען ביז שבת, דעם 26 ה. ח.

קאמף געגען בעטלעריי אויף די באהנען

(2) דאס באהן-מיניסטעריום האט זיך געווענדעט צום אינערן-מיניסטעריום מיט'ן פארשלאג ארויסצוגעבען א געהעריגע פעראָרדנונג, וואס זאל בעקעמפען דאס בעטלען אויף די באהנען, וואס האט זיך לעצטענס זעהר שטארק פערשפרייט.

זעלבסטמארד צוליב ליבע

(2) דאס דינסטמיידעל זאפיא וואלאק, קילינסקי 87 האט זיך פערסמט צוליב אנ'אנגענארטער ליבע. אין א האפנונגסלאָזען צושטאנד האט מען די אומגליקליכע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

צוגאב-פאבאר

(א) מאנטאג דעם 28. נאוועמבער הויבט אויף אל. קאשטשושקי 21 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז 2.

עס דארפען זיך שטעלען די פאראַרעווע פון יאהר 1911 און עלטער, וועלכע זענען ביז איצט נישט געשטעלט פאר א קאמיסיע, האבען נישט רעגולירט זייערע מיליטער-פליכטען און וואוינען אין די שטחים פון 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13. 14 פאליציי-קאמיסאריאטען און האבען בעקומען שריפטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט-סטאראסטווע.

טעאטער „סקאלא", שרודמיעסקא 15.

היינט, דאנערשטאג, דעם 24-טען נאוו. 9 אוונט

די יידישע באנדע

לעצטע פאפול. פארשטעלונג פון 60 גר. ביז 2 זל.

פארן אבפאר פון לאדזש !!!

טאנצט ידעלער טאנצט!

מיט די פריילעכע באנדיסטען:

הנה גראסבערג, ראזא גאזעל, לאלא פאלמאן, זישע קאץ, דוד לעדערמאן, מ. אפענהיים, ג. שווארצשטיין

אין רעזשיסער יצחק נאזשיק.

„מ'קען קייכען פון געלעכטער"
לאדזער הומאר, סאטירע און וויץ
גרויסער אבערזשאנעק-אווענד פון דער „יודישער באנדע" אין סקאלא-טעאטער

„די יודישע באנדע" ענדיגט אין לאדז איהרע ערפאלגרייכע אויפטריטען. אין דער פערמרה-שחורה-דיגער שטאט האט „די פריהליכע באנדע" כאטש אויף אנ'אווענד געבראכט א שמייכעל אויף די פערזארגטע פנים'ער פון די לאדזער, כאטש אויף אנ'אווענד אויסגעגלייכט די קנייטשען, וואס האבען זיך געשאפען פון די היינטיגע „נויטע געשעפטען".

„די יודישע באנדע" האט אפעריערט מיט הומאריסטישען רעווי-מאטעריאל, וועלכער איז דאך געווען נישט אונזער אייגענס, ס'האט געפעהלט דאס לאדזערישע, אונזער אייגענער הומאר, סאטירע און סארקאזם.

דאס וועט ערגענצט ווערען אויף איין איינציגען גרויסען אווענד, וואס וועט פארקומען היינטיגע פרייטאג אין „סקאלא", אנ'אווענד פון לודזשער געלעכטער. לאכען פון אלץ, פון אלעמען, פון אונזערע צרות, דאגות, שטעלען אין א קאריקאטור אלע אונזערע פערזארגער. פני און סתם טוערס, און דאס אלץ מיט אנ'עכט לאדזערישען וויץ, וועלכער האט א שם אין דער גאנצער וועלט א דאנק אונזערע וואיאזשארען, קאמיסיאנערען, ארטיסטען און סתם קיביצער.

י. אבערזשאנעק

און אויב מ'רעדט וועגען לאדזער הומאר, וויץ און סאטירע — איז נישט מעגליך נישט צו דערמאנען דעם נאמען י. אבערזשאנעק, וועלכער איז דער בעליבטסטער און אנערקענטסטער אויף דעם געביט. „באנדע" נוצט טאקע אויס אבערזשאנעק'ן צו דעם פרייטאג'דיגען אווענד ביז צום ביין. אבערזשאנעק האט צוגעשטעלט די סאמע טייערסטע „סחורה" זיינע, וואס שפרודעלט מיט הומאר און וויץ.

דעריבער איז זיכער, אז „באנדע" און אנ'אבערזשאנעק-אווענד איז די סענסאציע פון לאדז און דער נאמען וואס מ'האט געגעבען דעם דאזיגען אווענד איז זיכער נישט איבערטריבען. מ'וועט פרייטאג אין „סקאלא" זיכער קענען קייכען פון געלעכטער.

דאס פראגראם איז א פערשידענארטיגס און אינטערעסאנטעס. דער אבערזשאנעק-אווענד איז א גוט-צוגעטראכטע אימפרעזע פאר'ן לאדזער טעאטער-עולם.

גראהמאי זאל זיך אפטיילען פון שייבלער'ן

(2) עהערגעסטען איז געקומען קיין לאדז פון אויסלאנד שייבלער'ס שותף, גראהמאן.

ווי מען גיט איבער, האלט עס דערביי, אז גראהמאן זאל זיך אפטיילען פון שייבלער'ן און פיהרען בעזונדער זיין חלק פון די פאבריקען, שייבלער זאל שותפות מאכען מיט דער פירמע פאזנאנסקי.

וועגען די ביידע פראיעקטען ווערט שוין געפיהרט אונטערהאנדלונגען.

די ווענד פון ציטרינס אפגעברענטער פאבריק ווערען איינגעווארפען

(2) כדי אויסצומיידען א נייע קאטאסטראפע האט די בוי-קאמיסיע פעראָרדנט איינצוווארפען די 3 ווענט פון ציטרין'ס אפגעברענטער פאבריק בזשעזשינער 50. ביים איינווארפען די ווענט איז בעשעפטיגט אנ'אפטיילונג פייערלעשער.

ענטדעקט א געהיים ברייזעל

(2) אין דארף מאדזשאוו האט פאליציי ענטדעקט אין דער וואוינונג פון פרוי מארעק קאטשמארעק א געהיימע בראנפען-ברענעריי.

אלע מכשירים זענען קאנפיסקירט געוואָרען און קאטשמארעק איז ארעסטירט געוואָרען.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייבאכט דיזשורירען: ק. לייננוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואלטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

פאבריק-שרפה

(2) אין דער שפינעריי פון דער פירמע „קארעינשטיין און פיוועל" (6-טער שערפניע 17), האט נעכטען אויסגעבראכען א שרפה. דער שאדען איז א קליינער.

„די ארץ-ישראל'דיגע ארבייטערשאפט אין קאמף פאר איהרע פאזיציעס"

אויף דער דאזיגער טעמע ווערט דורך אלע ארגאניזאציעס פון ארבייטענדען ארץ-ישראל איינגעאָרדנט שבת דעם 26-טען ד. ח. 10 פריה אין זאל פון „פילהארמאניע" א גרויסער מיטינג. עס טרעטען ארויס: אינזוש, א. רייס, ד"ר מארטאקאווער און י. לעווי.

דער מיטינג, וועלכער ווערט איינגעאָרדנעט אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל, האט ארויסגערופען א געוואלדיגען אינטערעס.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען
סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

(27

שלום משוגענער האט געהאלטען אין איין רופען קיין ארץ-ישראל. דודל ראדאמסקער איז ביי איהם אויסגעוואקסען אין דעם אלמעכטיגען בעשעפער, וואס ווארט אויף זיין פאלק ישראל אויפ'ן הר הזתים. ער האט אזוי לאנג גערעדט ביז ער איז היזעריג געוואָרען און „דאס פאלק", וועלכעס האט זיך ארומגעדרעהט אין די קראנקען-כאלאטען האט איהם נישט געוואלט פאלגען און האבען ווייטער גערעדט צו זיך, געבילט אויף דער לבנה און זיך נישט איינגעהערט, וואס דער משיח מיט דעם פערבונדענעם קאפ האט גערעדט.

ס'איז געווען אין דער שעה, ווען צו די קראנקע זענען געקומען זייערע קרובים. די אומגליקליכע האבען זיך, אין דער גרעסטער טייל, נישט אפגעגעבען קיין חשבון דערפון, אז צו זיי זענען געקומען קרובים אדער נאהענטע, האבען זיך ווייטער גוזידעלט און כלומרשט זיך געכאפט שלאגען די, וועלכע האבען זיי אהערגעשיקט אין דער אנשטאלט, ווייל יעדער קען דאך זיך איבערצייגען, אז זיי זענען פולשטענדיג געזונד און גאר אומזיסט געפינען זיי זיך דא. זעהר פיל פון די קראנקע האבען געהערט צו די, וועלכע האבען געהאלטען, אז זיי זענען געזונד און עפּיס צוליב א שפיצעל אדער שלעכטען ווילען האט זיי אימיצער דא אהערגעשיקט.

דוד'ל ראדאמסקער איז געזעסען אין וואַרט-זאל. ער איז דא אהערגעקומען אין געהיים, אז קיינער זאל נישט וויסען. זעלטען ווען איז ער דא אהערגעקומען. שטענדיג איז דאס געווען אין מאמענטען, ווען דוד'ן איז געוואָרען שווער אויפ'ן הארצען, ווען ס'איז איהם געווען טרויעריג אויף דער נשמה, ווען ער האט זיך דערמאהנט אן דעם פאטערס אומעטיגען ניגון. דעמאלס האט ער געפיהלט א נויטווענדיגקייט צו וויינען, צו שרייען, זיך צו בעקלאגען, צו זידלען די גאנצע וועלט, אלץ און אלעמען, אוועקצוגעהען פון דעם היינטישען לעבען און בלייבען אליין מיט דעם משוגענעם טאטען, הערען זיינע אונזיניג-קלוגע רייד, פערגעסען זיך, מיינען אז מען איז אליין משוגע און לויפען משוגענערהייט אין דער גאס, נישט מורא האבען פאר קיינעם, נישט אפשטעלען זיך פאר קיין שום חטא, ווייל גארנישט איז קיין חטא.

— וואס א מענש וויל טון, האט דוד'ל געזאגט צו זיך אליין ווען קיינער האט נישט געהערט, מעג ער טון און ס'ווערט איהם נישט גערעכענט פאר קיין זינד. די הויפטזאך איז, אז ס'ווערט געטון מיט א ריין געוויסען און טהורליך הארץ. אבער פארוואס וויל מען דאס נישט פערשטעהען, ווען איך וויל דאס הויך זאגען, ווערט מען זאגען, אז איך בין א כופר בעיקר, ווערט מען מיך רודפ'ן און נישט לאזען אויף די אויגען.

און טאקע אין די מאמענטען, אין וועלכע דוד'ל האט געהאט אזעלכע געדאנקען, האט ער געוואלט אנטלויפען פון דער מיושב'דיגער וועלט, וועלכע פעסטעט יעדען איינציגען מענשען און קומען צו דער משוגענער וועלט, וועלכע גיט אזוי-פיל פרייהייט יעדען איינציגען מענשען צו טראכטען און צו זאגען אלץ, וואס נאר ער וויל און וואס נאר איהם געפעלט.

דוד'ל האט געווארט ביז ער וועט קומען אין דער רייה און זיך קענען זעהען מיט זיין פאטער. איינעם נאכ'ן אנדערען האט מען אריינגעפיהרט די קראנקע, זיי געוויזען די קרובים, וועלכע זענען געשטאנען טרויעריגע און זיך נישט געקענט פערשטענדיגען. ס'איז געקומען די רייה אויף דוד'ן. איינער פון די בעדינטע האט אריינגעפיהרט שלומ'ען, וועלכער איז געגאנגען הויך דעם קאפ, שטאלץ ווי ס'פאסט פאר משיח'ן. ער האט זיך נישט אפגעגעבען קיין חשבון פון דעם וואוהין מען פיהרט איהם. איבריגענס האט ער דאס נישט געוואלט וויסען, ווייל ער איז געווען איבערצייגט, אז מען פיהרט איהם קיין ארץ-ישראל און ווערט מיטנעהמען זיין פאלק ישראל. און זיין פנים האט אנגעהויבען צו שיינען, ווען ער האט דערזעהען דוד'לען. ער איז צוגעלאפען צו איהם, געפאלען אויפ'ן פנים און אויסגעשריגען:

— ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

דוד'לען איז געוואָרען זעהר נישט אנגענעהם. שלום האט געזעהען דאס און דעריבער איז ער געפאלען אויפ'ן פנים און געלויבט זיין ליבען נאמען.

דוד איז צוגעלאפען צו זיין פאטער, איהם אויפגעשטעלט פון דער פאדלאגע, ארומגענומען איהם. צוגעדריקט צו זיך און געזוכט עפעס א ווארט איהם צו זאגען. ער האט נישט געפונען עפעס אנדערש ווי צו זאגען:

— גוט מארגען, טאטע, וואס מאכסט דו?

— איך בין דיין זוהן משיח, איך וויל דערפילען דיין שליחות און אויסלייזען דאס פאלק ישראל פון גלות. דיין פאלק איז אבער הארטנעקיג און איינגע'עקשנ'ט, זיי זענען פול זינד און ווילען די זינד נישט אוועקווארפען. זיי זענען שלעכט און ווילד און ווילען נישט בעסער ווערען, זיי האבען זיך בעהאפטען מיט'ן גלות און ווילען זיך נישט מיט איהם שיידען.

— טאטע. דאס בין איך, דיין זוהן דוד, קוק אויף מיר. דערקען מיך.

— דו ביסט דוד'ל ראדאמסקער, גאט פון ישראל און איך דיין זוהן דער משיח, איך ערפיל דיין שליחות בשלימות, נאר דיין פאלק איז הארטנעקיג און איינגע'עקשנ'ט.

(פארטזעצונג קומט).

אונטערשטיצונגען פאַר אַרבייטסלאָזע

וועלען ווערען אויסגעצאָהלט:

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 24. ד. ח. די אותיות:
M N O P R S T U W Z Ż

פון 430 זל. אויף 10.000

איז געהעכערט געוואָרען דער צאָל אויף סטרונעס צו פידלען

(אג) פאַר די סוחר'ישע קרייזען איז אַ גרויסע איבעראַשונג די פעראָרדנונג פון דער מאַכט וועגען העכערען דעם צאָל אויף סטרונעס, וואָס ווערען געמאַכט פון קישקעס פון בהמות. די העכערונג פון צאָל, וואָס איז שוין אַריין אין קראַפט דעם 22 ד. ח. איז זעהר אַ גרויסע. ביז איצט האָט דער צאָל בעטראָפען 430 זל. פון 100 קילאָ סטרונעס און איצט מאַכט ער אויס 10,000 זל. פון 100 קילאָ.

רעדוקציע פון די אַרבייטער אין יאָהנס פאַבריק

(אג) די בעקאַנטע מאַשינען-פאַבריק „י. יאָהן", וועלכע האָט נאָך מיט אַ פּאָר חדשים צוריק בעשעפטיגט איבער 1000 אַרבייטער, האָט צוליב דער שלעכטער קאָניונקטור, שטופענווייז רעדוצירט די אַרבייטער, אַזוי, אַז אין דער פאַבריק וועלען איצט זיין בעשעפטיגט קוים איבער 100 מאַן.

זעלבסטמאָרד

(2) אויף שיע־קעוויטשאַ 3, איז בעכטען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דאָס דינסט-מיידעל וואַלעריאַ ליס. די סיבות זענען נישט בעוואוסט.

האַנקא אַרדאַנובנא איז לאָדז

האַנקא אָרדאָנובנאַ וועט אויפטרעטען מיט איין גרויסען אַרטיסטישען פריהמאָרגען-קאָנצערט דעם קומענדיגען זונטאָג, 12 אַ זייגער מיטאָג אין פילהאַרמאָניע-זאַל.

די בעריהמטע קינסטלערין און דער ליבלינג פון לאָדזער פובליקום ברענגט מיט זיך מיט אַן אייגענעם אָרקעסטער, פראַנס און היימאַן-דזשאָ, וועלכע וועלען אויספיהרען אַ זעהר רייך און הערליך נייעם פּראָגראַם, וועלכעס לאָדז האָט נאָך אַזעלכעס נישט געהערט.

היינט — קאָנצערט פון וויטאָריאַ וויינבערג

ווי עס איז געוועהן פאָראויסצוזעהען האָט דער קאָנצערט פון דעם וועלט-בעריהמטען הערליכען באַריטאָן פון דער מעדראַלאַנער לאַ סקאַלאַ-אָפּערע, וויטאָריאַ וויינבערג, וועלכער קומט פאָר היינט דאָנערשטאָג אָוונט אין פילהאַרמאָניע-זאַל, אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגען אינטערעס. און עס איז קיין וואונדער נישט, ווייל וויטאָריאַ וויינבערג ווערט פערעכנט ביים היינטיגען טאָג צו די גרעסטע אָפּערן-זינגער פון אונזער צייט און אַלע זיינע אויפטריטען זענען קינסטלערישע געשעהענישען אין גרויסען סטיל.

דער יודישער קינסטלער וועט אין זיין היינטיגען פּראָגראַם אויספיהרען די שענסטע פערל פון זיין רייכען רעפּערטואַר, די שענסטע פראַנצויזישע לידער, ענגלישע לידער, יודישע פאָלקס-לידער, העברעאישע לידער, פאַלעסטינער און אַראַבישע לידער, ווי אויך אַריען-אָפּערן.

דעריבער איז צו האָפען, אַז זיין היינטיגער געזעגנונגס-קאָנצערט וועט האָבען דעם געהעריגען ערפאָלג.

אין 15-יאָהריגען גערענגעל

(ליכט און שאָטען אין דער סאָוויעטישער ווירקליכקייט)

היינט, פרייטאָג, 8.30 אָוונט קומט פאָר אין זאַל פון שטאָט-ראַט, פּאָמאָרסקאַ 16, אַ פאָרלעזונג אויף דער אויבענדערמאָנטער טעמע פון בעקאַנטען אַרבייטער-טוער און פּרעלעגענט יוסף כמורנער (וואַרשא). צוליב דער בעריהרטער טעמע און פערזאָן פון פּרעלעגענט, זאָגט די פאָרלעזונג צו, צו זיין אינטערעסאַנט.

פון יודישען טעאַטער „פילהאַרמאָניע"

היינטיגען פרייטאָג און שבת ווערען בענייט די צוויי גרויסע שלאַגער-אָפּערעטען ווי רעגינאַ צוקער און הערמאַן פעניגשטיין ברענגען אַ וועלט. ערשטע „לאָווקע מאַלאַדיעץ", ווי הערמאַן פעניגשטיין, דער בעקאַנטער זינגער און רעגינאַ צוקער, די בעליבטע סובּרעטין טרעטען אויף אין די הויפּטראָלען. די צווייטע אָפּערעטע „איציק שייגעץ". אין די פּיעסען בעטייליגט זיך דער גאַנצער אַנסאַמבל.

טעאַטער „סקאַלאַ"
שרודמיעסקאַ 15

מאָרגען, פרייטאָג
דעם 25-טען נאָוועמבער, 9 אָוונט

די יודישע באַנדע פאָהרט שוין אַוועק

און גיט די לעצטע געזעגענונגס-פאָרשטעלונגען דעם רייכסטען פּראָגראַם צום

י. אַבערזשאַנעק-אָוונט

מאָרגען, פרייטאָג, דעם 25-טען נאָוועמבער ה. י.
די בעליבטע און מיט ערפאָלג-בעקרוינטע אַרטיסטען:

חנה גראָסבערג, ראָזאַ גאָזעל, לאַלאַ פאַלמאַן, זישע קאַץ, דוד לעדערמאַן, מ. אָפּענהיים, ב. שוואַרצשטיין און רעזשיסער יצחק נאָזשיק

וועלען אין דעם אָוונט אויספיהרען אונטערן נאָמען:

„מען קען קריכען פון געלעכטער"

זישע קאַץ

יצחק נאָזשיק

1) דאָס גאַנצע פּראָגראַם
„די וועלט שאָקעלט זיך"
2) ## לאָדזעריש:
פון י. אַבערזשאַנעק.

א) „אַמעריטשקע גנב" — אַקטועלער לאָדזער מאָנאָלאָג, אויסג. פון חנה גראָסבערג.
ב) האַנדווערקער-עקזאַמענס אין לאָדזער צעך — מיט דער בעטייליגונג פון גאַנצן „באַנדע"-אַנסאַמבל.
ג) פּאַראַדיעס אויף פאָלקס-לידער — אויסגעפיהרט פון זישע קאַץ.
ד) ווען איך וואָלט געווען אַ לאָדזער דאָזאָר! — אויסג. פון דוד לעדערמאַן.
ה) לאַלאַ פאַלמאַן — וועט אויספיהרען ביים קלאַוויר איהר אייגענעם רעפּערטואַר.
ו) גאָזעל-אָפּענהיים — טאַנגאָ.
ז) נאָזשיק — סאַטירע.

מ. אָפּענהיים

דוד לעדערמאַן

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ".

דאָס איבערשיקען פּעקלעך נאָך רוסלאַנד

דורך דער פערמיטלונג פון „קאָנסום" ביי דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

מיט אמת'ער פרייד, האָט די פּוילישע געזעלשאַפט אויפגענומען די ידיעה, אַז די דירעקציע פון „קאָנסום" ביי דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" האָט געשלאָסען אַן אָפּמאַך מיט דער האַנדעלס-פאָרשטעהערשאַפט פון סאָוויעט-רוסלאַנד אין וואַרשע, און בעקומען אַ קאָנצעסיע אויפ'ן שטח פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע אויף אַרויסצושיקען פּאָסט-פּעקלעך קיין רוסלאַנד, ווי אויך אָנצונעהמען אויפטראַגען פון גאַנץ פּוילען אויף אַרויסצושיקען פּעקלעך קיין רוסלאַנד.

דער איינציגער אין אונזער שטאָט וואַרעהויז „קאָנסום" ביי דער ווידזעווער מאַנ. שיקט אַרויס אין אַלע שטעט פון רוסלאַנד פּאָסט-פּעקלעך, וועלכע וועלען אין משך פון 10—14 טעג צוגעשטעלט ווערען פריי די אַדרעסאַטען (אָהן שום צוצאָהלונגען) אַהיים און אויפ'ן פערלאַנג פון דעם אָפּזענדער וועט דער „קאָנסום" צושטעלען אַן אייגענהענדיגער בעשטעטיגונג איבער דעם עמפּפאַנג פון דעם פּעקעל.

אין דער ערשטער רייהע איז ווערט צו בעמערקען, אַז אויפ'ן לאַגער געפינט זיך: אַלעראַרט קאָנפעקציע, אנציגער, קליידער, פּאַלטענס, דאַמען-פּאַלטענס, שיכוואַרג, וועש און טריקאָטאַזש-אויסאַרבייטונגען, זייד-וואַרען, מעדיקאַמענטען, כעמישע פּרעפּאַראַטען, קאָסמעטישע אַרטיקלען, זייד-גערלעך, שירמס, פאַרבען, רעבען-מאַשינען און עלעקטרישע לאַמפּען.

ווי אַזוי קומט פאָר דאָס אַוועקשיקען די פּעקלעך?

דער קויפענדער פון די סחורות גיט אויף גענוי די אַדרעס און דאָס אָרט פון דעם, פאַר וועלכען דאָס פּעקעל איז בעשטימט, ער בעצאָהלט דעם ווערט פון דער סחורה, די קאָסטען פון דער עקספּעדיציע און אַ צאָהל; דערביי איז דער אָפּצאָהל פּיר-פאַכיג קלענער, ווי עס וואָלט בעצאָהלט דער אָפּנעהמער.

די דירעקציע פון „קאָנסום" נעהמט אויף זיך די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן צושטעלען די פּעקלעך.

כאָטש די איניציאַטיוו טראָגט אַ ריינעם האַנדעלס-כאַראַקטער, האָט זי דאָך אַ צוזאַמענהאַנג מיט געזעלשאַפטליכע מאָמענטען.

די איניציאַטיוו פון דער דירעקציע פון „קאָנסום" פערדינט די העכסטע אָנערקענונג ביי אַלע שיכטען פון דער פּוילישער בעפעלקערונג.

היינט — לעצטע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

„טאַנצט, יודעלעך, טאַנצט!"

היינט דאָנערשטאָג, ווערט געגעבען אין טעאַטער „סקאַלאַ" דורך „די יודישע באַנדע" די לעצטע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג, פאַר'ן אָפּפאָהרען פון לאָדז, פון 60 גר. ביז 2 זל. „טאַנצט, יודעלעך טאַנצט".

ביי דער „ווילנער טרופּע" איז קאַמעראַל-טעאַטער 1-טער מאַי 2

היינט, דאָנערשטאָג ד. 25-טען וועט צוליב גענעראַל-פּראָבע נישט געשפּילט.

פרייטאָג דעם 25-טען בענייאונג פון דער שלאַגער-פּרעמיערע: „מאַן, ווייב און רעוואָלוציע", וועלכע איז דורך די „ווילנער" געשפּילט געוואָרען אין אַלע שטעדט פון פּוילען מיט'ן גרעסטען דערפאָלג.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 24-טען נאָוועמבער

11,40 פּרעסע-בעריכט. 11,50 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט פאַר לופט - פּליה - קאָמוניקאַציע. 11,58 צייט - סיגנאַל. 12,10 גראַמאָפאָן - פּליטען. 12,30 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט. 12,35 שול-קאָנצערט. 3,40 ווירטשאַפטליכער קאָמוניקאַט. 3,50 גראַמאָפאָן-פּליטען. 4,00 רעפעראַט. 4,15 לעקציע פראַנצויזיש. 4,30 גראַמאָפאָן-פּליטען. 4,40 רעפעראַט. 5,00 לאָדזער פּאָסט-קעסטעל. 5,40 רעפעראַט. 6,00 רעליגיעזער קאָנצערט. 7,00 פערשידענעס. 7,20 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער, רעפּערטואַר פון די טעאַטערן. 7,30 ליטעראַרישער פעליעטאָן. 7,45 ראַדיאָ - פּרעסע. 8,00 קאָנצערט. 8,45 אָפּערעטקע. 11,30 קאָמוניקאַט פון מעטעאָראָלאָגישען אינסטיטוט. 11.35 טאַנץ-מוזיק.

* * *

אויסלאַנד

7,30 — בוקאַרעשט—אָפּערע. 7,35 — וויען—יובּילעאום - קאָנצערט פון וויענער סימפאָנישען אָרקעסטער. 8 — באַזעל — לידער-אָוונט. 8,15—מינכען—קאָנצערט. 8,30—מיילאַנד—אָפּערע. 9,15—לאָנדאָן—סימפאָנישער קאָנצערט.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט. אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף סילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א װאסער-קאן און עס פעלט ארײן אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך הרוימע פראפעסארען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דימשען פראפעסאר

דאקטאר בראכירעווינד בעווייזיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר-ליכסטען בראך. אויך פאר הויקערס, לייטגונגען מיט הייל-גארסעטען און שפא-רשטען פאר פערקרימטע פיס און פלאט-פיס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע-דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-בער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

אויף דעם וועג דריק איך אוים דעם עפענטליכען דאנק דעם ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט און לאדז, וואלטשאנסקא 10, דירעקטאר פון הייל-ארטאפעדישען אנשטאלט פאר'ן צופאסען א ספעציעלען הייל-ארטאפע-דישען גארסעט מיין 5-יעהריג קראנק טעכטערל. מיין טעכטערל האט נאר-נישט געקענט געהען. איצט דאנק דעם ה' דיר. ראפאפארט ריהרט זי זיך גוט און פיהלט זיך געזונדער. פאר זיין פולע אפפערוויליגע ארבייט אין מיינע טריבע טעג דריק איך אויס מיין הארציגסטען דאנק.

(—) **Herman Lebrecht**

Łódź, Zgierska 127.

דאס אויבענע האט אמטליך בעשטעטיגט דער רעיענט ק. ראסטאן לויט רעפ. נום' 2988 דעם 24/8—1932 ר. ס.

Dr. med REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען

נעהמט אן פון 5 — 8 אווענד.

זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

„SANATO"

כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט

אגראדאווא 10, טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מע רייטלער-קוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו

כירורגישע אבטיילונגפון ד"ר מעד. מ. קאנטאר.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסטעטיק.

-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.

נעמט-אן א פרוי-דאקטאר גאר קינדער און פרויען.

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זל.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעפיהרט

אויף אנדולאציע

ביי לערש,

סקווערא ווא 15.

ENGLISH

פארענגער און פארטא-געשיטענע. קאנווערס-ציע, ליטעראטור ערטיילט א פעהיגער פע-דאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר "Mir"

דארפט נישט אוועק קיין אויסגעברענטע לעמפלען!

ווייל פאר יעדע אלטע זשארובקע בעקומט איהר צוריק א גאראנ-טירט לעמפעל געגען צוצאהלונג

– א העלפט פון פרייז.–

מ. זענדעל פלאץ וואלנאשטשי 9

(פראנט-געוועלב), רוג נאוואמיעסקא.

איך קויף אלטע זשארובקעס יעדען קוואנטום.

רעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17.

טעלעפאן 116-33

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען, ד"ר גאלדשטיין-פלאק, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציענע, ד"ר ראַ-קאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשא-נער, ד"ר ווײנבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, און ערצטליכע אנאליזען.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

דר. מעד. בערמאן

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקה. מענער-שוועכע בעהאנדלונג א. סעקסועלע בעראטונג, נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד, זונטאג פון 9–1 בייטאג.

פאר אונבעגליכע–לעטשניצע-פרייזען

URODONAL

CHATELAINA

Zwalcza reumatyzm podagrę piasek sklerozę

czyści nerki oczysz. wątrobę i stawy, łagodzi arterje i zwalcza otyłość

Do nabycia we wszystkich aptekach i skł. apt.

Przedstawicielstwo ul. Fredry 4 Warszawa

Hurtowy skład

na Łódź i woj. Łódzkie

J. FRENKIEL, ul. Piotrkowska 40.

נאטען-לעהרע, שטים-בילדונג און קונסט-געזאנג.

לעקציעס צום ווינטער-סעזאן

די לעקציעס פון נאטען-לערנען, שטים-בילדונג און קונסט-געזאנג צום ווינטער-סעזאן האבען זיך

ביי **מ. דארגוזשאנסקי,**

אל. קאשטשושקי 57, וו. 18

שוין אנגעפאנגען.

צוליב'ן קריזיס, זענען די פרייזען רעדוצירט.

בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי

לאדז, אלט-שטאט 12.

חודש פונם יודישען בוך, ארגאניזירט לויט דער איניציאטיוו פון יודישען פען-קלוב אין פוילען

אין דער ביליגער רשימה געהען אריין העכער 1000 פון די בעסטע ביכער, די וויכטיגסטע ווערק פון דער יודישער און וועלט-ליטעראטור פון די בעדייטענדיגסטע פערלאגען. הנחה ביז 90 פראצ.

קומט און זעהט אדורך די רשימה פון'ם ביליגען ביכער-פערקויף און איהר וועט זיכער עפעס קויפען.

אלע ביכער זענען צו בעקומען אויך אין פראכט-באנד צום פרייז פון 1.50 גילדן.

Dr. HELLER

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבען קינא „טשארי") טעל. 134-72

יעדער איינציגער

האט זיך אי-בערצייגט, אז פאר **מעבעל**

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו

צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

לאנגיעהריגער

געריכטס-סעקרעטאר

שרייבט און ערלעדיגט אלערליי

ביטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס

ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים.

שנעלער אויסקויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען אויפ'ן יאהר 1932.

ב. מאן פעטריקאווער — 10 —

צו פערקויפען 2 אויטאמאבילען

„Chevrolet" 6 צילינדראווע, פאסט נייע

א לאסט-אויטא | לימוזינא

פערשטארקטע | 4 טירען

צו ערפאהרען קילינסקיעגא 97. 4808

א שותף

מיט 15.000 זל. ווערט געזוכט

צו א גאנגבאר נישט-סעזאנאווע ארטיקעל. געזיכער-טער פערדינסט, פערלוסט אויסגעשלאסען. מעלדען זיך אין קליינהענדלער-פעראיין, פיעטריקאווער 6 פון 8-10 אווענד ביים סעקרעטאריאט. 4811

Dr. med. L. GOLDBAUM

האט זיך איבערגעצויגען פון ווארשא און נעהמט אן אין

נערוועז און אינערליכע קראנקהייטען

עלעקטרא-ליכט-הייל-קאבינעט

ul. 6-go SIERPNIA 30, tel. 228-21.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער שטריקער

קילינסקיעגא 60, קליינמאן. 4807

פערשידענעס

די גנבים, וואס האבען נעכטען צוגענומען א ביכעל מיט סטעמפעל- און פאסט-מארקען אין געוועלב אויף זשעלאזנא גאס, ווערען געבעטען דארט זיך צו פערשטענדיגען. דיסקרעציע געזיכערט.

Zagubiono potwierdzenie zgłoszenia wydana przez Urząd Przem. I Inst. Magistratu m. Łodzi na nazwisko Majlecha Fiszlewicza, Piotrkowska 20. 4806

אכטונג, די בעסטע און געשמאקסטע כשר'ע מיטאגען ביליגער ווי איבעראל גיט ארויס די בעוואוסטער היגיענישער רעסטאראן פון הערמאן לעווינסקי, פילסודסקיעגא 39 פר. 2 שט.

א סאדע-וואסער-מאשין איין-פלומפיג גרויסע אין גוטען צושטאנד ביליג צו פערקויפען. צו ער-פאהרען ביי אייזענבערג, וואלטשאנסקא 19.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „

נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ „ 8 „

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען-20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 8 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פאהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טער-מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיג. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman